Nr. 356. NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.

Kraków, Poniedziałek 15 Września 1919. Rok XXXVIII.

„Nowa Reforma" wychodzi codziennie rano, w poniedziałki po południu.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	120 kor. — h.	60 kor. — h.	30 kor. — h.	10 kor. — h.
z odnoszeniem do domu	144 „ — „	72 „ — „	36 „ — „	12 „ — „
W Polsce:				
z jednorazową przesyłką poczt.	144 „ — „	72 „ — „	36 „ — „	12 „ — „
z dwurazową „	156 „ — „	78 „ — „	39 „ — „	13 „ — „
W państwie niemieckiem	156 „ — „	78 „ — „	39 „ — „	13 „ — „
W innych państwach	168 „ — „	84 „ — „	42 „ — „	14 „ — „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracyi** „N. Reformy" w Krakowie.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3.
Telefon Redakcyi 41. Administracyi 241. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**
Nr rach. poczt. Kasy oszczędności 140.956.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 50 h.: w Biurze dzienników **S. Sokołowskiego**, ulica Trzeciego Maja l. 5 w **Biurze Plohna**, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 50 hal.

NOWA REFORMA

Prenumeratę przyjmują:

Zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową:** Administracya „Nowej Reformy". — Główna trafika w Rynku — Agencya Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9, Biuro dzienników M. Bapczyca ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We **Lwowie** Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21, S. Sokołowski, ul. Trzeciego Maja 5. W **Jarosławiu** J. Soczyńska. — W **Tarnowie** M. Reckach. — W **Wiedniu** Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów) I Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger, Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu. — R. Mosse, (także w Warszawie, Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek, Wollzeile).

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem za raz K 1·—. Do numeru niedzielnego i świątecznego o 50 procent drożej. — **Nadesłane** po K 3·— od wiersza. — **Głosy publiczne** po .. K od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany, pierwszy raz K ..—. **Załączniki** do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę .. K od 100 egzempl. dla zamiejscowych, a 1 K od 100 egzempl. dla miejscowych prenumeratorów.

Kwestya wschodnia.

Kraków, 14 września.

Dzieło dojrzewającego pokoju nie postępuje w sposób tak jednolity i zgodny, jakby przypuszczać należało po okresie długoletniego wysiłku, który wszystkich przeciwników Niemiec spiął zwartym łańcuchem wspólnej doli i niedoli. Wprawdzie ogniwa tego łańcucha zbudowane były z elementów wielce różnorodnych, kroczących dawniej po odrębnych, a nieraz i sprzecznych ze sobą, szlakach politycznych, wprawdzie niepodobna było spodziewać się, by wszelakie »święte egoizmy« rozpuściły się bez reszty w roztworze wspólnych, choćby nawet długotrwałych zamierzeń — niemniej przeto uzasadnioną była nadzieja, że płaszczyzny wzajemnego tarcia doznają w wielu punktach złagodzenia, w innych przestaną istnieć, że nowy system polityczny, rodzący się pod znakiem Ligi narodów, wesprze się raczej na idei współpracy, niż na fermencie współzawodnictwa. — Okazuje się wszakże, że ferment ten nie zanikł, że owszem działa coraz to silniej, rozsadzając w sposób szkodliwy spoidła dawnego porozumienia, rodząc coraz to inne zarzewie nieporozumień.

Rezultat tej rozstrojowej ewolucyi nie każe na siebie czekać. Powaga kongresu maleje w sposób naoczny. Rumunia i Serbia ogłaszają, iż nie przyjmą narzuconych im warunków pokoju, Niemcy na żądanie zmiany punktu nowej konstytucyi, przewidującego połączenie się z Austryą niemiecką, dają odpowiedź wykrętną i arogancką, na Węgrzech rząd krypto-habsburski oświadcza, iż siłą przeszkodzi wcieleniu zachodnich Węgier do Austryi. Wszędzie rośnie opór przeciw wyrokom hegemonów, poróżnionych między sobą w sprawach, których zgodne załatwienie nie przedstawia zasadniczych trudności. Jedna Polska należy dotąd do państw najlojalniej z ententą pracujących. Ale, choć linia naszej polityki jest i rozumną i słuszną, a prędzej czy później okaże się niewątpliwie dla nas korzystną, godzi się na rozdźwięki, mącące harmonię ententy, baczne kierować oko, nie po to, by zejść z linii dotychczasowej taktyki, lecz by nas nie zaskoczyła żadna niespodzianka.

Taka zaś niespodzianka wykluwa się na przednio azyatyckim horyzoncie stosunków angielsko-francuskich. Chodzi tu o Syryę i Persyę.

Syrya jest odwieczną dziedziną francuskich wpływów i wysiłków, których początek sięga w głąb zarania wojen krzyżowych. Te stosunki arcydawne pogłębił i ukrzepił wiek dziewiętnasty. Na pobrzeżu północnej Syryi, sięgając poza grzbiety Libanu, działała penetracyjna polityka francuska z szczególną usilnością. Moc koncesyj kolejowych i portowych, szereg przywilejów handlowych i ruchliwych przedsiębiorstw przemysłowych, ściągnął w te okolice liczne zastępy inteligencyi francuskiej. — Szkolnictwo francuskie zapuściło tu głębokie korzenie, a polityka wyznaniowa, biorąca pod konsekwentną i czujną opiekę chrześcijańskie elementy syryjskie, jak Druzów, Maronitów itp. dokonały reszty, stwarzając dla ekspanzyi francuskiej domenę tak niezaprzeczalnych wpływów, tak oczywistą, mówiąc językiem dyplomatycznym, »sferę działania«, że uznawały ją niemal bez zastrzeżeń przedwojenne Niemcy, a popierała Anglia, formalną do tego zobowiązana konwencyą.

Wyniki wojny i tu zaznaczyły się odwróceniem wartości. Współzawodnik niemiecki ustąpił. Turcya ma uledz faktycznemu rozbiorowi, który wszakże pod firmą Ligi narodów przybierze kształt mandatów administracyjnych, rozdzielonych w porozumieniu z mieszkańcami odnośnych obszarów. Zdawałoby się, że francuski mandat w Syryi jest rzeczą nie ulegającą wątpliwości. Tymczasem wszystko składa się na to, iż Francya będzie z Syryi wyparta, a dzieje się to za sprawą Anglii. W czasie wojny wprowadziła tam Anglia swoje wojska, wywiozła urzędników, inżynierów i kupców francuskich pod pretekstem trudności komunikacyjnych nie dopuszcza do ich powrotu. W prasie miejscowej, subwencyonowanej przez pieniądze angielskie, toczy się zażarta kampania, antyfrancuska. Wytyka się Francyi jej nieudolność administracyjną, podżega ludność muzułmańską, wskazując na życzliwość Francyi dla chrześcijan, a tych znów odstręcza się od niej grozą bezwyznaniowości francuskiej. Słowem pod cichą opieką angielską dokonywa się zwolna dzieło rugowania Francyi ze Syryi.

Oficyalnym firmantem tej roboty jest Hussein, świeżo przez Anglię kreowany »król Arabii«. W imię haseł panarabskich, rozpościera on pozory swego panowania z jednej strony w głąb Arabii pustynnej, gdzie przeciwstawił mu się już sułtan Wahabitów, z drugiej zgłasza swe pretensye do Syryi przymorskiej, gdyż lądowa, sięgająca po Mezopotamię, przyznaną Anglii, również znajduje się w posiadaniu brytyjskiem.

Francya te sprawy śledzi z rosnącym niepokojem i jawnem rozgoryczeniem. Prasa paryska dzwoni na alarm, posądzając Amerykę, iż działa w cichem porozumieniu z Anglią. Zasadza się to rzekomo na tem, iż Syryę objeżdża właśnie komisya amerykańska, by wysondować życzenia ludności co do osoby przyszłego mandataryusza. Ludność żąda Ameryki, a ewentualnie Anglii. Przedkłada się w tym celu moc petycyj, które — jak stwierdza prasa francuska — fabrykowane są za pieniądze angielskie lub pod presyą angielskich żandarmów. Głosy protestu dławi się całą forsą nacisku administracyjnego. W tych warunkach może Syrya przepaść dla Francyi na zawsze. Stąd niezadowolenie i rekryminacye, zagęszczające się w stan rosnącego zajątrzenia, które wzmogło się jeszcze więcej po ogłoszeniu najnowszego traktatu Anglii z Persyą. Na mocy tego układu oddaje się Persya pod kontrolę finansową, administracyjną i wojskową Anglii, wkracza w stosunku do niej w zawisłość podobną, jak Afganistan lub Egipt.

Francya patrzy na to wszystko bezradna i obwarowana, bo skrępowana konwencyą, poręczającą jej pomoc Anglii na wypadek agresyi niemieckiej. Ten straszak niemiecki okazał się dla Francyi zjawiskiem, paraliżującem dotkliwie i boleśnie zarówno rozmach polityki europejskiej (stosunek do Polski), jak i azyatyckiej. Bezsilna patrzy na to, jak Anglia usadawia się w Polsce, zajmując pobrzeże Bałtyckie, jak konsekwentnie rozbudowywa swoje imperyum azyatyckie, dążąc do opanowania bez reszty drogi lądowej do Indyj. Pierścień władztwa angielskiego zamknął się obecnie bez luki dokoła wybrzeży oceanu Indyjskiego, władne słowo W. Brytanii rozbrzmiewa na kontynencie europejskim bez opozycyi. Wzięła w siebie dziedzictwo Napoleonów i Piotrów Wielkich, pochłonęła spadek wielkich azyatyckich despotyj podbojczych i wznosi się dziś nad wschodnią półkulą, jako najpotężniejszy jej losów arbiter. Cień potęgi brytyjskiej zasłania zwolna, lecz nieubłaganie wszelkie perspektywy samoistnej akcyi politycznej, skądkolwiek ona w Europie objawić się mogła. Odczuwa to Francya fatalnie, lecz trzyma ją na wodzy strach przed odwetem niemieckim.

Polska w tej rozterce nie może zostać przez czas dłuższy obojętnym widzem, lub, co gorzej, bezwolnym objektem. Musi rozglądać się bacznie i mieć w odwodzie wszelkie mosty i furty, by w porę zmienić ster swej polityki, by w porę nadstawić żagle pod nowy wiatr, który wieje z coraz to większą mocą, a z którego siły nie zawsze dotąd zdajemy sobie należytej sprawy, do którego podmuchów przedewszystkiem nie umieliśmy się dotąd żadną miarą, a ku naszej wielkiej szkodzie, dostosować.

Przygotowania do plebiscytu w Cieszyńskiem

Kraków, 14 września.

Ogłoszenie plebiscytu na Śląsku Cieszyńskim powitało społeczeństwo polskie, jako poważny sukces naszej dyplomacyi. Rozwiązuje on bowiem ostry konflikt czesko-polski, grożący wojną, w sposób pokojowy, a wobec stwierdzonego faktu, że przeważająca większość ludności śląskiej jest polska, przesądza sprawę Śląska Cieszyńskiego na naszą korzyść. W ten sposób Cieszyn cały zostaje przy Polsce, powiat jabłonkowski także. Jedynie tylko w powiecie frydeckim, oraz czadeckim większość polska jest nieznaczna i może być przy pomocy teroru i gwałtów w czasie plebiscytu zagrożona przez czesko-niemiecką mniejszość. — Nie trzeba się bowiem łudzić, żeby Niemcy śląscy zechcieli swoje głosy przerzucić na stronę polską. — Niemcy śląscy pójdą przy plebiscycie z Czechami. Przestrasza ich bowiem nasza reforma agrarna, wysokie płace robotników, oraz niższy kurs waluty polskiej w stosunku do czeskiej. Z tych względów Niemcy śląscy oświadczą się najprawdopodobniej przeciw nam. Dlatego jakkolwiek nawet w tych okręgach plebiscytu się nie boimy, gdyż rdzenna ludność śląska jest tam z mowy, pochodzenia i uczuć narodowo polską, Czesi zaś i Niemcy stanowią tam element napływowy, to jednak sprawa ta wymaga ze strony polskiej opieki i czujności.

Potrzebne są ze strony koalicyi i rządu polskiego natychmiastowe zarządzenia dla ochrony ludności polskiej przed szykanami czeskiemi.

Również przygotowania do plebiscytu powinny się zacząć już teraz i to w bardzo energicznem tempie.

W każdym razie o wynik plebiscytu na całym Śląsku Cieszyńskim możemy być spokojni, gdyż przy plebiscycie nie będą brane w rachubę poszczególne gminy, ale ogólna suma ludności, zamieszkującej cały Śląsk Cieszyński, a ta była, jest i będzie polską.

Lud polski na Śląsku wyczekuje wyników plebiscytu z całą ufnością.

Przygotowanie do plebiscytu.

Warszawa, 14 września (PAT). Radiotelegram z Lyonu z dnia 11 bm.

Rada najwyższa w czwartek rano powzięła uchwałę w sprawie wniosków międzysojuszniczej misyi, w której prezesem jest p. Juliusz Cambon, a która zajmowała się rozwiązaniem sprawy cieszyńskiej. Rada postanowiła, że **różnica zdań w sprawie przyznania Śląska zostanie wyrównana za pomocą plebiscytu.** Delegaci czeskosłowaccy zgodzili się na to rozwiązanie. Delegacya polska również dała swoje przyzwolenie.

Warszawa, 14 września. (PAT). Z Paryża donoszą: **Komisya, mająca za zadanie przygotowanie plebiscytu w Cieszyńskiem, odbyła w piątek rano na Quai d'Orsay pierwsze posiedzenie. Wczoraj wieczorem przybył tu Lloyd George** celem naradzenia się z Clemenceau w sprawie Syryi.

Kto ma prawo głosowania?

Wiedeń, 14 września (PAT). Wied. Biuro kor. donosi z Genewy pod datą 12 bm.:

Według doniesień »Tempsa«, prawo głosu przy plebiscycie w Cieszyńskiem będą mieli tylko ci mieszkańcy, którzy mieszkają tam i są przynależni z przed sierpnia 1914 roku. **Kierownictwo plebiscytu będzie powierzone czynnikom polskim i czeskim.**

Przed plebiscytem w Cieszyńskiem.

Warszawa, 14 września (PAT). Delegat rzeczypospolitej czesko-słowackiej p. Raczynsky przybył w piątek do ministerstwa spraw zagranicznych i oświadczył podsekretarzowi stanu p. W. Skrzyńskiemu, iż wobec oczekiwanej wkrótce decyzyi konferencyi pokojowej w sprawie Śląska Cieszyńskiego, **wobec mogących stąd wybuchnąć rozruchów rząd praski pragnie uczynić wszystko, aby uniknąć rozlewu krwi.** Rząd czeski oświadcza stanowczo, że dla rozwiązania sporu cieszyńskiego zdecydowany jest użyć sposobu wyłącznie dyplomatycznego i że w tej mierze zarządzenia zostały wydane. Podsekretarz stanu wyraził p. Raczyńsky'emu swoje zadowolenie z tego oświadczenia i zapewnił, że rząd polski ze swej strony żywi te same zamiary utrzymania pokoju i że użyje w tym celu środków analogicznych z tymi, jakie będą zastosowane przez państwo czesko-słowackie.

Horoskopy czeskie.

Wiedeń, 14 września (Tel. pryw.) Tel. Comp. donosi z Pragi:

Rząd czeski czyni energiczne przygotowania do plebiscytu na obszarze cieszyńskim. Część prasy przewiduje wynik dla państwa czeskiego pomyślny(?). Pułkownik Sznajderek, doskonały znawca stosunków śląskich, uda się niebawem do Morawskiej Ostrawy, by wydać odpowiednie zarządzenia dla plebiscytu.

Wychodzący w Morawskiej Ostrawie »Ostravski Dennik« utrzymuje, że Polacy uzyskają 163 tysięcy głosów, Czesi i Niemcy wspólnie natomiast 166 tysięcy. Wynik ten przewidywany jest na wypadek, gdyby w głosowaniu nie brali udziału polscy przybysze. — (Obliczenia powyższe są z reguły fałszywe zarówno ze stanowiska statystyki, jak i ze stanowiska oceny wartości głosów niemieckich. Przyp. red.)

Spóźniona deputacya.

Wiedeń, 14 września (Tel. pryw.) Tel. Comp. donosi z Pragi:

Delegacya czeska, która wczoraj zjawiła się na radzie ministrów, składała się z przedstawicieli wszystkich stanów, klas i stronnictw politycznych. Delegacyę prowadził poseł Sparzek. Niemieckich socyalistów zastępował werkmistrz z Bogumina Bödl. Delegacyę tę przyjął przed kilku dniami w Paryżu minister spraw zagranicznych Benesz.

Wszyscy członkowie deputacyi oświadczyli kategorycznie, że **robotnicy czescy i niemieccy stoją wiernie po stronie republiki czesko-słowackiej.** Deputacya prosiła rząd i prezydenta, by poparł ją w dążeniu do trwałego połączenia Cieszyna z republiką czeską. Prezydent ministrów zapewnił deputacyę, że rząd uczyni wszystko, co leży w jego mocy, tudzież że w zamian za lojalność, jaką okazują niemieccy robotnicy w sprawie Cieszyna, uzyskają Niemcy w państwie czeskosłowackiem zupełną wolność i wszystkie swobody.

Zdenerwowanie prasy czeskiej.

Wiedeń, 14 września (Tel. pryw.) »Der Abend« donosi z Pragi:

Pisma wszystkich grup oświadczają w tonie namiętnym, że Czesi nie podpiszą traktatu pokojowego, przyznającego Cieszyn Polsce.

Praga, 14 września. (PAT). — Wczorajsze i dzisiejsze dzienniki czeskie zajmują się w obszernych artykułach rozstrzygnięciem koalicyi w sprawie Śląska Cieszyńskiego. »Tribuna«, organ zbliżony do prezydenta Masaryka, pisze: **Najważniejszą kwestyą obecnie dla nas jest zachowanie się Niemców przy plebiscycie.** Niemcy muszą otrzymać wszelkie gwarancye, że w Czechach będzie się postępować wobec nich lojalnie. Wobec tego musimy wystosować poważne ostrzeżenie pod adresem naszych nacyonalistów, zwłaszcza z pod znaku narodowych demokratów. Uczynili oni wszystko, aby odtrącić od nas Niemców i wykopać między nami a Niemcami głęboką przepaść. — Obecnie okazuje się, jak bardzo potrzebnem jest nam zaufanie Niemców. O ile Niemcy na Śląsku Cieszyńskim wypowiedzą się za przynależnością do republiki czesko-słowackiej, **to wywrze to niewątpliwie wielkie wrażenie moralne na koalicyi.** Podobnie doniosłem jest dla nas, aby i żydzi, których znaczny procent żyje na Śląsku Cieszyńskim, oświadczyli się za przynależnością do czesko-słowackiej republiki. I w tym wypadku narodowi demokraci starają się uczynić wszystko, **aby żydów od nas odtrącić.** Należy wskazać choćby na to, że narodowy demokrata, dr Hain, zaproponował w »Narodnich Listach« zupełnie poważnie, aby Niemcom w Czechosłowacyi na przeciąg trzech lat odmówić wszelkich praw obywatelskich.

»Czeskie Słowo« pisze: Obecnie musimy zebrać siły do nowej walki, do nowego rozstrzygnięcia, które, da Bóg, doprowadzi do zwycięstwa. Musimy sobie jednak uprzytomnić, że **każdy, który wygłosi pierwsze słowo sprzeciwu i oburzenia pod adresem koalicyi, obali fundamenty naszej egzystencyi.** Czechów czeka obecnie ciężkie zadanie ochrony braci naszych na Śląsku Cieszyńskim przed chęcią zemsty ze strony polskich żołnierzy. Nigdy na to nie pozwolimy, aby Polacy obsadzili Śląsk Cieszyński i aby potem postępowali w ten sam sposób, jak postępują w Galicyi wschodniej. **Naród, który pragnie stworzyć państwo ładu i porządku, nie śmie swojego bólu wyładowywać w zaburzeniach ulicznych.**

»Narodni Demokracie« pisze: Bez Śląska Cieszyńskiego nie podpiszemy pokoju, jak to jednomyślnie i stanowczo oświadczył cały nasz naród przez usta Zgromadzenia narodowego. Jeżeli oderwie się od republiki czesko-słowackiej kraj, który należał do niej przez przeciąg 600 lat, to stworzy się nową Alzacyę i Lotaryngię. Naród czeski nie miałby potem świętszego zadania, jak dążyć do połączenia Śląska Cieszyńskiego z innymi swoimi krajami.

»Narodni Listy« piszą o plebiscycie: Nie mamy powodu obawiania się, że głosowanie ludowe na Śląsku Cieszyńskim wypadnie przeciw nam, o ile oczywiście spełnione zostaną wszystkie warunki, pod jakimi wola ludu będzie się mogła przejawiać swobodnie bez nacisku ze strony polskiej. Drugą ważną kwestyą dla nas jest, że koalicyjna komisya cieszyńska okazała tyle nieobjektywności, że w czasie jej urzędowania sprawa Śląska Cieszyńskiego wzięła inny obrót, aniżeli to nakazywało prawo i sprawiedliwość.

»Venkov« oświadcza, że większą jeszcze, niż plebiscyt na Śląsku Cieszyńskim, niespodziankę stanowi rozstrzygnięcie koalicyi co do plebiscytu na Orawie i Spiszu. Zarówno czeski, jak niemiecki, a w części polski lud, nie chce słyszeć o przyłączeniu do Polski. (?).

Wiedeń, 14 września (PAT). Wied. Biuro kor. donosi z Pragi pod datą 12 bm.:

Doniesienia paryskie o rozstrzygnięciu kwestyi cieszyńskiej wywołało tu rozgoryczenie i poruszenie. Prasa czeska zajmuje się żywo tą sprawą, przyczem dzienniki czeskie nawołują, by rząd nadal pracował w Paryżu celem utrzymania cieszyńskich obszarów i **uzyskał poprawki w duchu sprawiedliwości.** Rada czesko-słowacka przygotowuje manifest do ludności.

Wiedeń, 14 września (PAT). »N. Fr. Presse« donosi pod datą 12 bm.:

Omawiając rozstrzygnięcie konferencyi co do Cieszyna jak i co do Spisza i Orawy, piszą »Narodni Listy«: **Odrzucamy plebiscyt na Spiszu, Orawie i Cieszynie stanowczo i zasadniczo.** Nie pozwolimy, by o granicach naszego państwa rozstrzygał ktoś inny, choćby nim była konferencya pokojowa. Co do granic naszej republiki, tylko odpowiedzialne czynniki mogą rozstrzygać, tylko one mają prawo ustalić nasze terytoryum.

Wiedeń, 14 września (PAT). »N. W. Tagblatt« donosi z Pragi:

Dziennik czeski »Demokracie« oświadcza, że rozstrzygnięcie kwestyi cieszyńskiej jest największą czeską klęską od czasu bitwy na Białej Górze.

Niemcy o plebiscycie.

Morawska Ostrawa, 14 września. (PAT). Tutejsza »Ostrauer Zeitung«, organ Niemców Zagłębia ostrawsko-karwińskiego, zajmuje się w artykule wstępnym kwestyą głosowania ludowego na Śląsku Cieszyńskim i wskazuje na to, że **76 tysięcy Niemców, żyjących na obszarze Śląska Cieszyńskiego, odegra wybitną rolę przy głosowaniu.** Artykuł powiada między innemi: W specyalnych warunkach osiedlenia na Śląsku Cieszyńskim, na którym od kilkuset lat żyją trzy narody w jak najściślejszych stosunkach, nie można mówić o jakimkolwiek narodowościowym stanie posiadania. Wśród takich warunków wynik plebiscytu jest bardzo wątpliwy i może przynieść niespodzianki.

Praca w kopalniach.

Morawska Ostrawa, 14 września. (PAT). »Ostravski Dennik« donosi: Doniesienie o ostatecznem rozstrzygnięciu w sprawie cieszyńskiej aczkolwiek nie..byt radosne, nie powstrzymało górników czeskich od dalszej spokojnej pracy.

JÓZEF POLLAK.

WIELKIE DUSZE

POWIEŚĆ.

(Dokończenie).

— Kaziu! — przerwała mu z rozpaczą — miej nademną litość!

— Tak! Nie łudzę się... że odejść... mi trzeba! Jakże smutno odchodzić wówczas, kiedy mi się szczęście uśmiecha, kiedy słońce wyszło z za chmur!... Jakże strasznie smutne wtedy umierać!

— Ty nie umrzesz, ty będziesz żył, ty musisz żyć, żyć musisz dla mnie! — całowała bez pamięci jego usta, oczy i włosy.

— Cóż dałbym za to, by mieć tę moc, tę chwilkę przewlec choćby na dzień, na jedną godzinę! Niestety! Śmierć skrada się ku mnie, zagląda mi w oczy i czarnem swem skrzydłem nad głową mi szumi i w pierś się wpija i w serce wnika! Czuję to! mam ją w sobie, mam koło siebie!

— ...Chwilka szczęścia!... Chodź i do mnie się przytul, przygarnij! Czerpmy jeszcze z rozkoszy czary, póki nie wybije godzina!...

— Zatrzymam czas, niech chwilka trwa, niechaj nie kona, niechaj nie przyjdzie nigdy chwilka, a druga, następna, ta... nielitościwa, straszna — wołała Litka z jękiem.

— Okrutny los! — skarżył się żałośnie — ironia losu, by w jednej chwili równocześnie być tak szczęśliwym, a tak nieszczęśliwym!... Lecz dzięki niech będą i za to! Chodź, bo wnet minie czas...

Drżącemi ramiony za szyję ją objął i w usta długo, serdecznie całował wśród łez.

— Niechaj ten pocałunek — szeptał — zamknie księgę mego życia, niechaj ze wspomnieniem o nim pójdę w nieznane, dalekie krainy, niechaj do grobu wniosę cudną woń twych włosów i ust twych boski zapach i tam niechaj snuję wątek tego snu, com go tu począł na ziemi.

— Słyszysz? Zegar tyka i przypomina, że wieczność nadchodzi majestatyczna, nieznana, ogromna, nieskończona!... Słyszysz? Zegar tyka i wlecze się czas i niesie mię do wiecznych wrót — tam się pożegnamy na długi czas!

— O, nie! Jeśli już tak być musi, nie zostawisz mię samą, zabierzesz mnie z sobą, ja pójdę z tobą...

— Ty, Litko moja — mówił coraz ciszej, coraz słabiej — musisz tu zostać.

— Nie chcę, nie zostanę! Nigdy!

— Zostaniesz i spełnisz moją wolę. Słuchaj!

Zaniósł się gwałtownym kaszlem aż poczerwieniał, a potem posiniał.

— Widzisz — ciągnął po chwili — ostatnie to moje chwile, więc słuchaj! To moja ostatnia wola! Ludzie, których Bóg hojnie w zaletę duszy obdarzył, lub w których wlał zdolność twórczą, winni iść między ludzi i w dziełach swych głosić i nauczać, jak ludzie mają dążyć do cnoty, do światła, do szczęścia. Nie na to są duchy twórcze w narodzie, by erotyki pisali lub banalne powieści, lecz by narodowi w pochodzie ku dobru i szczęściu jak jasne przyświecali pochodnie. I ja tedy miałem ten obowiązek i ja spełnić miałem tę wielką misyę, lecz w pogoni za osobistymi, mymi celami zgubiłem z oczu mój cel właściwy i przez to zbłądziłem. Targnąłem się nawet na moje życie i tego serdecznie żałuję.

Przerwał na chwilę, by ostatek sił zebrać, ciężko oddychał i z coraz większą mówił trudnością.

— Tobie więc — mówił pokasłując bez przerwy — tę moją myśl przekazuję, na ciebie tę misyę przelewam. Ty, czysta i święta, w bólu z egoizmu oczyszczona, ty, wielka dusza, skarbów nieocenionych pełna, po śmierci mej nie poddawaj się głuchej rozpaczy, lecz mężnie cios znieś i hartem ducha i wolą silna między ludzi idź i ucz i przykład z siebie daj, jak iść do światła, do szczęścia. Słyszysz? To moja prośba ostatnia! Wypełnisz ją?

— Ból mnie złamie... — jękła.

— Wielka dusza największy ból zniesie. Wypełnisz?

Potaknęła głową.

— Zaklinam cię na naszą miłość. Skoro ja zbłąkałem się po drogach życia i bólu z zawiedzionych płynącego uczuć znieść nie umiałem, to ty przynajmniej, moja na wieki ubóstwiona, okaż moc ducha i ból twój złam i ludziom drogi wskaż!

Zaniósł się powtórnym, długotrwałym kaszlem — na ustach zjawiła się cienka, jak włos nitka różowej krwi.

Wzdrygnęła się Litka, zadrżała.

— Zwiastun... śmierci! — pomyślała, zdjęta śmiertelną trwogą.

Kazimierz zbladł, zsiniał, zesztywniał i oczy w słup wywrócił.

— Litko! — szepnął po chwili z największym wysiłkiem — zagraj mi... chryzantemy.. zaśpiewaj... ostatni raz..

Zalana łzami podniosła się ciężko z łóżka, podeszła do fortepianu, słaniając się z nóg i chorobą szalonym targana poczęła grać i śpiewać:

— »Ty wiedzieć chcesz, dlaczego ja umieram? Gaśnie życia skra«...

W trakcie śpiewania Litki przyszedł krwotok. Krew ciemno czerwona sączyła mu się z ust zrazu cienkiemi, ledwo dostrzegalnemi włóknami, a potem buchła krótką, ostatnią falą...

Nagle ktoś do drzwi zapukał i wszedł.

Był to Jerzy z pękiem chryzantemów żółtych i białych na ręce. Skłonił się Litce i podszedł do łóżka.

— Dowiedziawszy się z dzienników o twej ciężkiej chorobie — witał Kazimierza — przybyłem cię odwiedzić i przyniosłem ci chryzantemy, twój kwiat ulubiony.

Mówiąc to, złożył je na kołdrze u nóg. Kazimierz, tracąc już przytomność, uśmiechnął się, jakby przez wieczny sen i skonał.

KONIEC.

Jak Czesi przygotowują spis ludności na Spiszu i Orawie.

»Gazeta Wieczorna« donosi pod datą z 10 września:

Ze Spiszu i Orawy dochodzą potworne wiadomości, w jaki sposób urządzają Czesi spis ludności dla wykazania koalicyi, że na tych ziemiach wcale niema Polaków. Ze świadkami czeskich nadużyć spisano protokolarne zeznania i przesłano je ministerstwu spraw zagranicznych. Z góry można było przewidzieć, jak taki spis wypadnie, mimo tego nie przypuszczano, aby Czesi posunęli się do tylu gwałtów. Bagnetami, rabunkiem i więzieniem wymusza się zapełnane rubryki słowackiej narodowości.

Już na dwa tygodnie przed spisem sterroryzowano ludność polską ogłoszeniem, że nie-Słowaków wydali się do 1 września z obszaru, zajętego przez Czechów. Wielu góralom, osiadłym na Spiszu od kilkudziesięciu lat, czasem już w trzeciem pokoleniu, nie mającym jednak obywatelstwa byłych Węgier, zagroziło powyższe rozporządzenie zupełną ruiną majątkową, gdyż w razie wydalenia wolno im było zabrać z sobą 1.000 koron, resztę zaś ruchomości i nieruchomości zostawić pod opieką rządu czeskiego. Każdy wie, jak ta opieka wygląda. Takich kradzieży, jakich dokonuje na Spiszu armia czeska, dopuszczali się chyba tylko honwedzi i Prusacy.

Ktokolwiek opuści raz chałupę, nie zastaje w niej ani bydła, ani ubrania, ani żywności. — Wszyscy, na przykład górale, których więziono za polskość na Orawie, powrócili z aresztów do zrabowanych doszczętnie domów. Groźba wydalenia z granic byłych Węgier skazywała więc setki gospodarzy na zupełne zniszczenie materyalne. Stąd też, skoro przyszło do spisu, sterroryzowani milczeli, gdy ich komisarz czeski bez pytania przeważnie zapisywał, jako Słowaków.

Komisarzami mianowano głównie czeskich nauczycieli, którzy tu przywędrowali w wielkiej liczbie ze swej ojczyzny, rzekomo dlatego, iż Słowacy nie posiadają dostatecznej ilości sił pedagogicznych. Pionierzy czeszczyzny pojechali naprzód do Kieżmarku, gdzie ich pouczono, jak mają spisywać. Oprócz nich mianowano komisarzami miejscowe czynniki.

Który jednak ze spiskich wójtów nie stawił się po instrukcyę w Kieżmarku, tego usuwano od spisu i zastępywano Czechem.

W wielu wsiach nie pytano wcale ludności, do jakiego narodu się przyznają. Komisarz zajeżdżał do wójta i tu robił spis, oczywiście wypełniając wyłącznie rubrykę nie-polskich narodowości.. W ten sposób postąpiono w Czarnogórze na Spiszu, gdzie nikt we wsi nie wiedział nawet ani o spisie, ani o obecności komisarza.

Sami żupani jeździli nawet, jako agitatorzy. Żupan orawski złożył wizyty przed spisem tym działaczom, o których niezłomnej polskości był powiadomiony i nakłaniał do zdradzenia polskiej sprawy. Nie udało mu się jednak, jak i w podobnych poprzednich wypadkach. Nasyłano również czechofilskich księży, którzy proboszczom i wikarym Polakom grozili więzieniem. Do orawskich wsi: Jabłonki, Lipnicy, Piekielnika i Suchej Góry przybył niejaki ks. Błaha, słynny dziś czechofil, niedawno reprezentujący rzekomo słowacką sprawę w Paryżu. W oryginalny sposób zwoływano ludność na »misye« księdza Błahy: w Jabłonce biciem w dzwony, zaś w Piekielniku bagnetami żołnierzy.

Otóż ten agitator czeski w sutannie, niegdyś przygarnięty przez Polaków i domowi hr. Zamoyskiego zawdzięczający karyerę — nakłaniał chłopów do wpisywania się w rubrykę narodowości słowackiej i do uległości względem władz czeskich. Wyśmiano go jednak na burzliwych zgromadzeniach, w Jabłonce zaś omal nie poturbowano. — Ścigany przez rozgniewane góralki, umknął wśród szyderczych docinków na plebanię.

Rozpaczliwie broniły się przed spisem orawskie wsie, prym, jak zwykle, wiodła Jabłonka. Bohaterska wieś, składająca od listopada zeszłego roku coraz nowe dowody polskości, tylekroć karana więzieniem, rabunkami, rozstrzeliwaniem i blokadą, mimo wszystkich czeskich wysiłków nie daje się ugiąć i z dnia na dzień czeka przybycia polskich wojsk. To też, gdy przybył komisarz spisowy, natrafił na zacięty opór ludności; wiedząc, że, mimo zgłoszeń do rubryki polskiej, wpisze ich Czech w rubrykę »czesko-słowacką«, postanowili chłopi nie zgłaszać się wcale do subskrypcyi. Gdy ich chciano gwałtem wlec przed komisyę, uciekali z chałup w lasy i bory, zdzierali nawet numery porządkowe z domów, aby tylko utrudnić czynności konskrypcyjne. Domy stawały pustkami we dnie, wobec czego Czesi chwycili się nowego podstępu.

Nocami wpadał komisarz z żołnierzami z nienacka i spisywał »dobrowolne« zeznania, po których kilkunastu jabłońskich gospodarzy znalazło się w więzieniu. Przy tych urzędowych czynnościach rabowali czescy bohaterowie, co wpadło pod rękę: pieniądze, ubrania, żywność, narzędzia gospodarcze i t. d.

W samym Banku ludowym zginęło przy takim »spisie« 20.000 K.

Jeszcze jeden charakterystyczny szczegół warto zanotować z Jabłonki. Spis odbył się dwa razy. Pierwszy przeprowadzało trzech miejscowych ludzi, oczywiście zgodnie z prawdą wciągając mieszkańców do rubryki narodowości polskiej. Spis ten nie znalazł uznania władzy; przysłano nowego komisarza, Czecha, który zarządził ponowny spis, ale już po myśli Czechów.

Spustoszenie Górnego Śląska.

Górny Śląsk jest dziś bardziej niż spokojny — jest martwy. Stojąc nad brzegiem małego strumienia, który w tem miejscu stanowi polsko-śląską granicę, i patrząc na wielką przemysłową krainę, którą dziś jeszcze Niemcy uważają za swoją, nie widzi się nic więcej prócz lasu sterczących kominów, z których nie wznosi się w górę ani jedna smuga ożywiającego okolicę dymu. Ruch kolejowy zastanowiony i z rzadka tylko tramwaj przesuwa się po wyludnionej przestrzeni.

Powstanie skończyło się, a w miejsce jego wstąpiła zupełna bezczynność i ruina. Ilość węgla, którą w obecnych warunkach wydobywać można z kopalni, jest znikoma. Z powodu braku ropy i paliwa inne gałęzie przemysłu również zastanowiły pracę, a żniwo idzie na marne, ponieważ »Grenzschutz«, który dziś jest tylko włóczącą się bandą żołdactwa, nie dopuszcza rolników do zajęcia się rolą. Gdy wieśniak, nie widząc nikogo w pobliżu, zabierze się do roboty w polu, nagle z wysokiego zboża, lub z wnętrza zżętego zboża wyskakują ukryci tam Prusacy, rzucają się na wieśniaka i biją go nielitościwie.

Dodać należy, że Dąbrowa Górnicza, której ludność robotnicza dawała dzielną pomoc zbuntowanym Ślązakom, jest obecnie zupełnie bezczynną. Jeżeli sytuacya ta potrwa dłużej, całej Europie centralnej grozi brak węgla.

Normalna produkcya roczna dąbrowieckich kopalń wynosi 49,000.000 ton, lecz już przed strajkiem produkcya obniżyła się do 32,000.000 ton. Strajk rozpoczął się 12 sierpnia i zapewne minie jeszcze kilka tygodni, zanim nastąpi ponowne podjęcie pracy, zbliżone do poprzednich rozmiarów. To olbrzymie zmniejszenie produkcyi stwarza dla zbliżającej się zimy najgroźniejszą sytuacyę a jeżeli jeszcze weźmiemy pod uwagę utratę tegorocznego, tak obficie zapowiadającego się śląskiego żniwa, na barki czynników odpowiedzialnych za ten stan rzeczy spada przygniatający ciężar.

Prócz zastraszających widoków na najbliższą zimę, nieszczęśliwej tej krainie grozi jeszcze niebezpieczeństwo bezpośrednie. Około 40.000 górników śląskich porzuciło dom, pozostawiając rodziny swe na łasce Niemców. Ludzie ci opanowani są nader buntowniczym nastrojem, podniecanym jeszcze wiadomościami o gwałtach niemieckich.

Niewykluczone są zatem nowe rewolty i ataki w najbliższej przyszłości. (»New York Herald«).

Z Rady Szkolnej krajowej.

(Korespondencya „N. Reformy").

(Katastrofalny brak nauczycieli w szkołach średnich. Stan rzeczy w Galicyi wschodniej. — Pierwsza suplentka dla gimnazyum męskiego. — Stanowisko ministerstwa oświaty. — Projekt jednolitej szkoły średniej. — Pożegnanie prezydenta Zolla. — Delegat Ministerstwa Oświaty).

Lwów, 12 września.

Ostatnie pod przewodnictwem prezydenta Zolla posiedzenia Rady Szkolnej kraj. odbyły się w dniach 9, 10, 11 i 12 b. m. we Lwowie. — Na porządku dziennym obrad, oprócz bieżących spraw administracyi szkolnej, stanęły dwie przedewszystkiem sprawy ogólnego, a bardzo doniosłego znaczenia: katastrofalny wprost brak nauczycieli w szkołach średnich b. Galicyi i projekt reformy szkoły średniej.

»Nowa Reforma« zwróciła już uwagę na niebezpieczeństwo, grożące naszemu krajowi z tego powodu, że bardzo znaczna część profesorów szkół średnich przeniosła się już to do Ks. Poznańskiego, już do b. Królestwa Polskiego na posady równorzędne bez porównania lepiej płatne i wśród korzystniejszych warunków życiowych obmyślane, niż w b. Galicyi. W Księstwie np. stosunki walutowe są lepsze, niż u nas, i wszystkie artykuły codziennego życia są tańsze. Nadto tamtejsze władze polskie, powołując od nas nauczycieli, ponoszą w zupełności istotne koszta przewiezienia ruchomości i podróży nauczyciela, wypłacają mu jednorazowo trzechmiesięczną pensyę i t. p. Jeżeli więc nauczyciel, względnie profesor, zmuszony uchodzić przed inwazyą ukraińską ze wschodniej Galicyi, ma teraz do wyboru powrót na swoją posadę, lub zajęcie stanowiska równorzędnego w Księstwie, to wybiera to drugie, gdzie i mieszkanie ma zagwarantowane i warunki aprowizacyjne korzystne. Tosamo dotyczy nauczycieli udających się z Galicyi na posady do Warszawy lub wogóle do Królestwa, gdzie płace w markach bez porównania są wyższe, niż w Małopolsce.

A co już najbardziej wystrasza stąd nauczycieli, przenosić się zmuszonych na nowe miejsca urzędowania, to brak mieszkań. Zwłaszcza w Galicyi wschodniej wiele domów skutkiem długoletniej wojny i ostatniej rewolucyi ukraińskiej, uległo zupełnemu lub częściowemu zniszczeniu, nauczyciele wraz z rodzinami, ogołoceni z ruchomości i garderoby, znaleźli się bez dachu i w ostatniej nędzy.

Na obecnej sesyi Rady Szkolnej stwierdzono te fakta, nie ukrywając wynikających stąd dla szkolnictwa konsekwencyj. Względnie jeszcze najkorzystniej przedstawia się stan rzeczy w południowo-wschodniej Galicyi, w Samborze, Drohobyczu, Stanisławowie, Kołomyi, Stryju i t. d. Ale i tutaj szeregi nauczycielskie znacznie są przetrzebione i nie będą mogły być tak łatwo wypełnione. Ale o wiele gorzej ukształtowały się stosunki w północnej części kraju, w Tarnopolu, Tłumaczu, Kamionce Strumiłowej i t. d. Tutaj z powodu braku nauczycieli angażuje się do szkół średnich kandydatów ze sfer inteligencyi, do zawodu nauczycielskiego w szkołach średnich nie kwalifikowanych, prawników, nauczycieli i nauczycielki ze szkół wydziałowych i t. p. Dla II gimnazyum w Stanisławowie zamianowała obecnie Rada Szkolna kr. suplentką p. Maryę Kotarską, posiadającą egzamin kwalifikacyjny z języka polskiego i niemieckiego na całe gimnazyum. Jest to pierwszy wypadek mianowania przez Radę szkolną suplentki dla męskiego gimnazyum.

Wobec tego stanu rzeczy zachowuje się warszawskie Ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia z dziwną apatyą. Pomimo, że Rada Szkolna już przed kilku miesiącami wniosła dokładnie opracowany plan regulacyi płac nauczycieli szkół średnich w b. Galicyi, ministerstwo nietylko projektu tego nie załatwiło, lecz oświadczyło prezydentowi Zollowi, gdy obecnie sprawę tę w Warszawie urgował, że może ona być załatwiona jedynie równocześnie z regulacyą płac urzędników wszystkich kategoryj. Sprawa więc, piekąca zarówno dla nauczycielstwa, jak dla szkolnictwa, doznaje odwłoki na czas bliżej nie określony.

Z tego powodu delegat Rady m. Krakowa, red. Konopiński wystąpił na plenarnem posiedzeniu Rady Szkolnej w dniu 12 b. m. z nagłym wnioskiem, aby prezydyum Rady Szk. w najbliższym czasie wniosło do Ministerstwa wyznań relig. i oświecenia memoryał, przedstawiający katastrofalny stan szkół średnich w b. Galicyi, wywołany brakiem nauczycieli, zwracając uwagę na konsekwencye, wynikające stąd dla dotychczasowego naszego dorobku oświatowego i kulturalnego. Celem powstrzymania katastrofy należy przedewszystkiem ustawowo uregulować płace nauczycielskie stosownie do obecnych warunków życiowych, zapewnić nauczycielstwu mieszkanie i aprowizacyę, przy przenoszeniu nauczycieli wypłacać należy rzeczywiste koszta przewozu ruchomości i podróży i t. p. Memoryał poparty być winien datami statystycznemi i skreśleniem istotnego, nad wyraz smutnego stanu naszych szkół średnich.

Wniosek red. Konopińskiego został jednomyślnie uchwalony. Zanim jednak warszawskie ministerstwo wyznań, rel. i oświecenia namyśli się nad podjęciem jakichś kroków, nauka w naszych szkołach średnich, zwłaszcza w prowincyonalnych miastach wschodniej części kraju, odbywać się będzie wśród warunków, urągających wysokim zadaniom szkoły.

Wobec katastrofy, grożącej naszej szkole średniej, na plan już znacznie dalszy usuwają się wszelkie jej reformy. Dalecy od jej zapoznawania, podnieść musimy przedewszystkiem naglącą potrzebę utrzymania tej szkoły, którą mamy, bodaj w przybliżeniu na tym poziomie na którym stała przed wojną. W chwili, gdy ta szkoła stacza się, poprostu po równi pochyłej nie dlatego, jakoby była złą w zasadzie, ale z powodu dezorganizacyi ciał nauczycielskich, trzeba w pierwszym rzędzie myśleć o jej uratowaniu, jako podstawy, jako fundamentu, na którym oprzeć się może w przyszłości nowoczesna nasza szkoła narodowa.

Rada Szkolna kraj. zatem, pomimo wszystko, uważała za swój obowiązek zająć się także sprawą dla przyszłości oświaty narodowej tak doniosłą, jak zreformowanie istniejących w b. Galicyi szkół średnich, względnie obmyślenia typu szkół średnich, ich charakteru i organizacyi w całej Rzeczypospolitej. Już na poprzednich posiedzeniach toczyły się w Radzie Szkolnej, wobec przedstawiciela ministerstwa oświaty p. Łopuszańskiego, który w tym celu przybył do Lwowa w tej sprawie, bardzo ożywione rozprawy. Na ostatnich posiedzeniach Rady Szkolnej przedstawił inspektor Janelli swój projekt jednolitej szkoły średniej. Zanim ukażą się w druku szczegóły tego projektu, zaznaczamy jego zasady. Otóż wedle tego projektu w miejsce dotychczasowych gimnazyów, szkół realnych i gimnazyów realnych, istniećby miała jedna szkoła średnia, której najniższe 3 klasy przygotowaćby miały ucznia do studyów w dalszych latach pięciu. Mianowicie w tych trzech latach obowiązkowym przedmiotem byłaby religia, łacina, język polski, nauka historyi i t. d. Po trzech latach następuje bifurkacya na oddział humanistyczny i realistyczny. W pierwszym przewagę miałyby języki nowożytne i język łaciński, historya literatury i kultury, nadto propedeutyka filozofii i nauk społecznych i prawniczych, — na drugim przeważa nauka matematyki, nauki przyrodnicze i t. p., wogóle t. zw. »studyum realne« nadawałoby charakter nauce na tym stopniu.

Poglądy na tę kwestyę, zresztą w zasadzie u nas nie nowe, były w Radzie Szkolnej dość rozbieżne, chociaż sam pomysł znalazł wielu zwolenników. Celem ostatecznego skoordynowania tych poglądów wybrano osobną komisyę, która elaborat swój przedstawić ma Ministerstwu wyznań rel. i oświecenia publicznego w Warszawie.

*

Przed zamknięciem ostatniego posiedzenia plenarnego Rady Szkolnej kraj. zabrał głos prezydent dr Fr. Zoll, aby pożegnać się zarówno z członkami Rady, jak całym jej personalem, z powodu ustąpienia ze swojego stanowiska z dniem 15 b. m. Prez. Zoll przypomniał że stanowisko wiceprezydenta Rady Szkolnej kraj, zajął przed z górą trzema laty, wiedziony obowiązkiem obywatelskim i narodowym, wśród ówczesnych bardzo trudnych stosunków, aby ratować co się jeszcze ratować dało, aby u obcego rządu wywalczać podstawowe warunki rozwoju naszego szkolnictwa. Przewrót w listopadzie 1918 przyniósł nową sytuacyę, przyniósł nam przedewszystkiem wolną ojczyznę i nowe warunki oświaty. Niestety nadciągnęła niebawem burza ze wschodu, która dotknęła także szkolnictwo i wstrząsnęła jego budową. Mowca kierował się, wśród ścierających się prądów, miłością i chęcią łagodzenia antagonizmów w zakresie oświaty publicznej. Wywołało to przeciw niemu opozycyę w nauczycielstwie, która odbiła się także pewnem echem w Radzie Szk. Wobec tego prezydent uznał za stosowne już przed trzema miesiącami podać się do dymisyi, która dopiero teraz przez Ministerstwo przyjęta została. Mowca nie ma sobie nic do zarzucenia. Kierunek jego polityki szkolnej zyskuje obecnie aprobatę rządu, jego idea liczy coraz więcej zwolenników. Pomimo to nie chce być przeszkodą w dalszej działalności Rady Szkolnej, w której pracował z najlepszą wiarą i wolą, z nakładem wytężającej pracy, o której za świadczy kronika działalności Rady Szkolnej z ostatnich lat trzech, mająca ukazać się w druku.

Wracając do ukochanego swojego zawodu profesora uniwersytetu, żegna wszystkich członków Rady Szkolnej i współpracowników, których wysoko ceni, życzy swojemu następcy, aby tą magistraturą jak najpomyślniej kierował ku pożytkowi oświaty i kultury polskiej, na chwałę Ojczyzny.

Imieniem autonomicznych członków Rady Szkolnej, żegnał ustępującego prezydenta, jako najstarszy jej członek, Leon hr. Piniński, podnosząc wytężającą i gorliwą pracę prezydenta Zolla, jego poświęcenie się dla dobra szkoły, jego takt i uprzejmość, zalety jego charakteru, które jednały mu powszechny szacunek. Żegnając go z żalem życzy ustępującemu prezydentowi dalszego powodzenia w ukochanym jego zawodzie na stanowisku profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Wreszcie imieniem inspektorów szkolnych i całego personalu urzędniczego Rady Szkolnej w serdecznych słowach żegnał ustępującego prezydenta radca Mieczysław Zaleski. Mowca wyraził prezydentowi podziękowanie za niezwykle życzliwy stosunek, jaki utrzymywał z całym personałem, zachęcając wszytkich swoim przykładem do pracy, i pracę tę zawsze sprawiedliwie oceniając.

Jak wiadomo, w miejsce prezydenta Zolla przybywa delegat Ministerstwa wyznań rel. i oświecenia publ. Zamianowany nim został p. Stanisław Sobiński, b. dyrektor VI gimnazyum we Lwowie, obecnie wizytator szkół średnich w Warszawie. Jakie atrybucye i prawa przyznane będą delegatowi Ministerstwa, w stosunku do dotychczasowych praw prezydenta Rady Szkolnej, w tej chwili nie wiadomo. Delegat Sobiński obejmuje swoje obowiązki 15 b. m.

Rada Szkolna kraj. ma być rozwiązaną. Zanim to jednak nastąpi i zanim utworzony i wprowadzony będzie nowy czynnik organizacyi szkolnej w b. Galicyi, życzyć należy nowemu jej kierownikowi, aby oceniając krytyczną sytuacyę, w jakiej ster Rady Szkolnej obejmuje, dołożył starań, celem odwrócenia niebezpieczeństw, grożących w tej chwili naszemu szkolnictwu.

KRONIKA.

Kraków, 14 września.

DELEGAT RZĄDU, P. GAŁECKI, będzie udzielał audyencyj w poniedziałek, dnia 15 b. m., od godziny 11 przed południem w gmachu starostwa w Krakowie.

WIADOMOŚCI OSOBISTE. P. Stanisław Przybyszewski przybył z żoną do Krakowa po kilkutygodniowym pobycie w Zakopanem.

MUZYKA KOŚCIELNA. Dziś w czasie sumy o g. 11 w kościele akad. św. Anny wykona chór mieszany z tow. skrzypiec, basu i organu msze: W. A. Mozarta, p. Hugo Barnek, były koncertmistrz filh. Warsz. odegra na skrzypcach „Andante" H. Ernsta, przy organach p. W. Styś. Zespołem kierować będzie p. K. Garbusiński.

UDZIELANIE WIZY. Stowarzyszenie przemysłowe gremium agentów handlowych w Podgórzu (ul. Benedykta 3) zawiadamia swoich członków, iż Konsulat austro-niem. udziela członkom wizy na wyjazd jedynie na podstawie poświadczeń, które wydaje Sekretaryat w godz. urzędowych od 4—6 po poł.

WPISY NA STUDYUM ROLNICZE W KRAKOWIE. Ze względu, że w ostatnim półroczu zimowem liczba zapisanych na rok I Studyum Rolniczego doszła do 170-ciu, (w czem było 14 uczennic) — i wskutek tego nastąpiło przepełnienie wszystkich sal ćwiczeń, a nawet wykładowych, zmuszone jest grono profesorów Wydziału filozoficznego w nadchodzącym roku szkolnym, na I roku ograniczyć liczbę słuchaczy do 100, w czem byłoby 15 miejsc zastrzeżonych dla kobiet. Przedewszystkiem będą przyjęci ponownie studenci, którzy zapisali się na rok I w półroczu zimowem 1918-19, z powodu jednak służby wojskowej — zmuszeni byli przerwać naukę. Nadto i te uczennice, które brały udział w pracy sanitarnej i pomocniczej wojskowej, albo też w instytucyach humanitarnych, mających związek w położeniu wojennem. Poza wymienionymi będą przyjmowani abituryenci szkół średnich, (w połowie z maturą gimnazyalną, a w połowie z realną lub handlową), którzy uczynili zadość obowiązkom służby wojskowej. Z abituryentów, którzy nie służyli wojskowo, pierwszeństwo mieć będą kandydaci, mający należycie udokumentowane świadectwo przynajmniej jednorocznej praktyki rolniczej. Zresztą rozstrzygać będzie o przyjęciu także stopień uzyskanego świadectwa dojrzałości. Zgłoszenia o przyjęcie na 1 rok przyjmować będzie Dyrekcya Studyum od 23 września do 1. października 1919 włącznie. Po upływie tego terminu Komisya Rolnicza orzeknie, którzy ze zgłaszających się kandydatów będą przyjęci, poczem dopiero będą oni mogli zapisać się na Uniwersytet. Wpisy na inne lata Studyum Rolniczego odbywać się będą jak dotąd.

KRAKOWSKA DYREKCYA KOLEJOWA OGŁASZA: Z dniem 1 września br. utraciły swą ważność wszystkie dotychczasowe zezwolenia do używania pociągów towarowych, wydane osobom prywatnym, względnie pracownikom różnych urzędów niekolejowych. Będąc jeszcze w posiadaniu urzędów, wspomniane zezwolenia, należy zwrócić bezzwłocznie dyrekcyi kolejowej Wydział V d.

PÓŁKORONÓWKI. W tych dniach ukazały się po raz pierwszy w obiegu pierwsze półkoronówki, wydane przez miejską kasę krakowską. Nowe półkoronówki mają tę ujemną stronę, że nie można ich zupełnie odróżnić od koronówek tak pod względem wyglądu, jak i rozmiaru i łatwo mogą być zamiast koronówek podsunięte. Natomiast czynią zadość ogólnej potrzebie drobniejszej monety, której brak zastępujemy znaczkami pocztowemi.

CHLEB NA NASTĘPNY TYDZIEŃ. Miejskie Biuro aprowizacyjne zawiadamia, że na następny tydzień wydawaną będzie pełna racya chleba w piekarniach rejonowych, począwszy od wtorku tj. 16 bm. w ilości po 1 kg. na osobę w cenie 2 K 40 h za 1 kg.

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj popołudniu o godz. 3.30 Fredrowskie „śluby panieńskie", które w obecnem wznowieniu tak wielki osiągnęły sukces.

Wieczorem po raz drugi „Ogród młodości" T. Rittnera. „Ogród młodości powtórzony będzie jutro we wtorek i we czwartek przyszłego tygodnia .

Najbliższy repertuar przyniesie Krakowowi duże atrakcyjne nowości i najświeższej twórczości dramatycznej polskiej. Są to: Arystofanesowska iście satyra na obecne stosunki — „Polityka" Wł. Perzyńskiego i niefrasobliwy żart sceniczny mistrzyni naszej komedyi współczesnej, Gabryeli Zapolskiej p. t. „Asystent". Przygotowania do obydwóch tych sztuk są już w pełnym toku, a tryumfalny sukces pierwszych z wymienionych sztuk, jakie odniosła świeża Warszawa, oraz nazwisko znakomitej autorki utworu drugiego, zapewniają nielada atrakcyę.

„Polityka" wchodzi na afisz już w dniach najbliższych.

Z TOWARZYSTWA SZTUK PIĘKNYCH. Na obecnej wystawie w pałacu Sztuki (pl. Szczepański 4), której otwarcie odbyło się w ostatnią niedzielę — znajduje się zbiorowa wystawa dzieł A. Karpińskiego i zbiorowa wystawa rzeźb W. Rzegocińskiego, dalej cykl I. Pinkasa p. t. Wilno" i szereg akwarel Fr. Turka. Całość wystawy uzupełniają dzieła: Rayskiego, Z. Kahlowej, J. Seredyńskiego, J. Raszki („Maternitas") Franica, Karszniewicza, Pieniążka i w. i.

Osobną salę zajęła wystawa „Formistów", którzy ustanowili własną komisyę rozpoznawczą dla swych obrazów i rzeźb.

„Salon sprzedaży dzieł sztuki", istniejący przy Towarzystwie Sztuk pięknych, (plac Szczepański 4) wzbogacił się w ostatnich dniach o dzieła J. Kossaka, H. Siemiradzkiego, J. Malczewskiego, J. Fałata, L. Wyczółkowskiego, W. Weisa i w. i.

ODNALEZIONY ZABYTEK SZTUKI. Podczas pracy inwentaryzacyjnej, którą w Galicyi zachodniej prowadzą obecnie z ramienia Akademii Umiejętności Leonard Lepszy i dr Feliks Kopera, udało się tejże ekspedycyi naukowej odnaleźć we wsi Krzywaczce (koło Radziszowa) rzeźbę, wykonaną w drzewie lipowem, a wyobrażającą Madonnę z Dzieciątkiem. Dzieło to, pochodzące z czasów średniowiecznych świadczy o wysokim rozwoju rzeźby w Polsce przed Witem Stwoszem. Powstało ono bowiem pod wpływem sztuki włoskiej z końcem wieku XIV.

W. B. K. W tych dniach powstała w Krakowie filia krakowska Warszawskiego Biura Korespondencyjnego (WBK), rozporządzająca materyałem telefonicznym i telegraficznym z Warszawy, Wilna, terenów, zajętych przez wojska nasze na północnym wschodzie i ziem przyległych, tudzież ze Lwowa, frontu południowo-wschodniego, Ukrainy, Rosyi i Bałkanu. W. B. K. posiada własnych korespondentów we wszystkich ważniejszych centrach informacyjnych na powyżej wymienionych terytoryach a wiadomości (depesze, wywiady, szkice informacyjne o stosunkach) przez nich podawane, rozesłane zostaną równocześnie dziennikom w Warszawie, Krakowie, Lwowie, Poznaniu i Wilnie.

Nowa instytucya może oddać poważne usługi prasie polskiej, o ile będzie pod kontrolą kierowników fachowych i poważnych, na brak których choruje stale Polska Agencya telegraficzna.

Z AKADEMII GÓRNICZEJ. Z inicyatywy profesorów Akademii oraz kilku inżynierów zawiązało się towarzystwo pomocy dla słuchaczy Akademii górniczej.

W GIMNAZYUM IV. REALNEM odbędzie się matura mała w d. 17, 18 i 19 bm., a mianowicie 17 piśmienny od godz. 8 rano, a 18 i 19 egzamin ustny. Matura piśmienna odbędzie się d. 22 i 23 bm. Złożenie taksy musi nastąpić najpóźniej d. 16 bm. w godzinach przedpołudniowych.

KURSA BARANIECKIEGO będą otwarte 1 października, obok wydziałów naukowych dwuletnich będzie i jednoroczny kurs gospodarczy z praktyką ogrodniczą i pszczelniczą.

BIURO POŚREDNICTWA PRACY SŁUŻĄCYCH, zostało otwarte przy Kole „Polskiego Związku zaw. chrześcijańskiej służby domowej" w Krakowie, pl. Maryacki 2, I. p. Biuro otwarte w dnie powszednie od godz. 9—1 i od 4—7. Pośredniczy tylko dla członków „Związku". Pośrednictwo jest bezpłatne. Biuro uprasza PP. pracodawczynie o zgłaszanie miejsc wolnych.

Z PRZYTULISKA WETERANÓW 1863 R. Nadzwyczajne walne zgromadzenie „Przytuliska weteranów z r. 1863-4" odbędzie się w niedzielę 14 września br. o godzinie 5 popołudniu w lokalu Przytuliska celem wydelegowania przedstawiciela oraz 2 zastępców do specyalnej Komisyi kwalifikacyjnej w Warszawie, mającej się zająć sprawdzeniem i ustaleniem prawa do pobierania stałej pensyi dla uczestników powstania z r. 1863-4.

WIECZOREK ŚLĄSKI DLA ŻOŁNIERZY. Celem podniesienia patryotycznego ducha i zaznajomienia żołnierzy z historyą Śląska i znaczeniem plebiscytu, odbędzie się staraniem Uniwersytetu Żołnierskiego D. O. G. i VI Koła Tow. Szkoły Ludowej im. Słowackiego we wtorek 16 września 1919 o godz. 4 (16) popoł. w Ognisku Żołnierza Polskiego przy ul. Grodzkiej 64 Wieczorek śląski. Na program złożą się: Słowo wstępne, odczyt o Górnym Śląsku. Produkcye muzyczne. Przygrywać będzie orkiestra 20 pp. Wstęp za zaproszeniami.

ZWIĄZEK URZĘDNIKÓW I URZĘDNICZEK PRYWATNYCH W KRAKOWIE. Biuro pośrednictwa pracy przy Związku Urzędników i Urzędniczek prywatnych w Krakowie (ul. Sławkowska l. 6) poleca kwalifikowane siły urzędnicze. Równocześnie uprasza p. t. pracodawców o zgłaszanie wolnych posad do wyżej wspomnianego biura

TAJEMNICZE MORDERSTWO. Wczoraj wieczorem zawiadomiono dyrekcyę policyi o morderstwie, dokonanem na osobie administratorki domu przy ulicy Siemiradzkiego 11. Organa policyjne pod przewodnictwem dyrektora policyi Rękiewicza rozpoczęły na miejscu natychmiastowe śledztwo. Wyniki śledztwa i bliższe szczegóły morderstwa podamy później.

SAMOBÓJSTWO. Wczoraj na Grzegórzkach podciął sobie nożem gardło w przystępie szału Jakób Jagotitz i wkrótce potem zakończył życie.

KIESZONKOWCY. W kinie „Uciecha" skradł Józef Kasperczyk Kar. Radborskiemu pugilares z 270 K i oddał go wspólnikowi, który zbiegł. Kasperczyka aresztowano. Na tandecie skradła 15 letnia Gen. Kórkówna J. Łękawie portmonetkę z 800 K. Złodziejkę aresztowano, a pieniądze odebrano.

NAPAD W PARKU JORDANA. Onegdaj koło godz. 9 wieczór napadł podporucznika P. O., idącego aleją w parku Jordana w towarzystwie narzeczonej M. P. wraz z trzema towarzyszami i przyłożywszy oficerowi rewolwer do skroni zażądał od niego natychmiastowego opuszczenia kobiety, przybranej w różne precyoza. Napadnięty dobył bagnetu i dzięki energicznej postawie wydobył się wraz z towarzyszką z opresyi rabusiów, których aresztowano.

„TANI KUPIEC". W. Sarna kupował wczoraj na ulicy od Włod. D. tytoń. W czasie targu podszedł do sprzedającego jakiś chłopiec i wyrwawszy mu z ręki tytoń, znikł bez śladu.

SŁUŻĄCA ZŁODZIEJKĄ. Teresie Wanickiej skradła służąca u niej Marya Śmietanówna z Prokocimia większą ilość bielizny wartości kilku tysięcy koron którą sprzedała jednemu z obywateli z Borku Fałęckim. Złodziejkę aresztowano.

OFICEROWIE 6 DYWIZYI PIECHOTY złożyli na „Górnoślązaków" kwotę 1106 K (tysiąc sto sześć koron).

Z kraju.

NOWY SĄCZ, 10 września (Krytyczny stan aprowizacyi. — O dowóz z Węgier. — Wycieczka dziennikarzy polskich). Obecnie Nowy Sącz znajduje się w niesłychanie złem położeniu pod względem aprowizacyjnym. Mógłby znajdować się w o wiele lepszem, gdyby trochę więcej dobrej woli i zrozumienia sytuacyi było u naszych wyższych władz aprowizacyjnych. Jakkolwiek bowiem powiat nowosądecki produkuje zbyt mało i na swoje potrzeby własne nigdy tego nie wystarczało, to jednak nie należy zapominać, że bardzo niewielka odległość dzieli nas od węgierskiej granicy i stamtąd już podczas wojny sprowadziliśmy bardzo wielkie ilości żywności, i obecnie możnaby robić to samo, gdyby nie nieoczekiwane trudności ze strony władz... polskich. Sytuacya zaiste tragikomiczna. Czeskie władze, które obecnie zainstalowały się po tamtej stronie gór, jako republice „czesko-słowackiej", przeszkód nie czynią co do wywozu żywności na polską stronę — a inaczej umieją te trudności zwalczać nasi przedsiębiorczy kupcy odpowiednimi finansowymi argumentami — ale przeszkody nie zwalczone prawie wyrastają ze strony naszych władz co do przywozu. Te trudności stawia mianowicie urząd przywozu i wywozu w Krakowie, który zarówno podania poszczególnych kupców i osób prywatnych jak przedstawienia miejscowych władz nowosądeckich (starostwa i komisaryatu powiatowego) traktuje zbyt biurokratycznie, opóźniając odpowiedzi i udzielanie pozwoleń, każąc w podaniach czynić zbyt szczegółowe specyfikacye itd. Doszło do tego, że np. kupiec, który wwoził dwa cetnary drożdży, artykułu nadzwyczaj potrzebnego i przytem łatwo psującego się, musiał je z granicy odwieźć z powrotem na Węgry, można sobie łatwo wyobrazić, w jakim stanie. Dopiero w ostatnim czasie pozwolono przywozić żywność w ilościach nie przewyższających 10 kg., co oczywiście ogromnie podnosi koszta. Wszelkie większe ilości żandarmerya konfiskuje.

Rezultat tej dziwnej polityki aprowizacyjnej jest opłakany. W Nowym Sączu niema ani kawałka cukru, ani odrobiny mąki, podczas gdy o kilkanaście kilometrów na Węgrzech, stosując rekompensaty, można otrzymać cukier po tamtejszej cenie maksymalnej tj. po 3 K za kilo, a bez rekompensat po 8 kor. za kilo, pszenica jest po 80 kor. za cetnar (u nas 1200 K). Wszystko to możnaby stamtąd mieć po cenach nie o wiele wyższych, gdyby udzielić tamtejszym przemysłowcom rekompensat w postaci pozwoleń na wywóz stosunkowo niewielkich ilości benzyny do popędu motorów i nafty do oświetlania. Ale rząd warszawski tych pozwoleń nie udziela, choć sam nie jest w stanie dostarczyć żywności i w rezultacie Nowosądeckie dosłownie przymiera głodem. Krakowski zaś urząd przywozu i wywozu nie udziela pozwoleń na przywóz żywności z Węgier nawet bez rekompensat. W sprawie tego niesłychanego stanu i macoszego traktowania biednego podgórskiego powiatu pod względem aprowizacyjnym przedstawiciele władz nowosądeckich i obywatelstwa kilkakrotnie już czynili przedstawienia zarówno w Krakowie, jak we Lwowie i Warszawie, lecz bezskutecznie; może to publiczne przedstawienie sprawy odniesie jakiś skutek i przyśpieszy jej pomyślne załatwienie.

Wczoraj równie przybył do N. Sącza pociąg nadzwyczajny z wycieczką dziennikarzy polskich, zorganizowaną przez ministerstwo kolei. Na powitanie wysiadających uczestników wycieczki na dworcu koło godz. 6.30 zjawili się burmistrz Oleksy, nadradca Suchanek, kierownik warsztatów kolejowych miejscowych, sekr. namiestn. W. Zaremba, kierownik starostwa i J. Marossanyi komisarz powiatowy. Po krótkiem powitaniu uczestnicy wycieczki udali się do miasta, gdzie w towarzystwie burmistrza i wiceburmistrza dra Sterkowicza zwiedzili ratusz (zbudowany przez arch. Percsia, obecnego radcę miejskiego w Krakowie) poczem obeszli miasto, oprowadzeni przez burmistrza i mec. dra Flisa. Wycieczka opuściła miasto na drugi dzień rano, po zwiedzeniu wielkich nowosądeckich warsztatów kolejowych, które pokazywał szczegółowo nadradca Suchanek. X.

TARNÓW, 12 września. (Przed katastrofą. — Brak węgla). Miasto nasze znajduje się przed katastrofą aprowizacyjną. Dzięki energii starostwa, a przedewszystkiem magistratu udało się z trudem przetrzymać czasy przednówku bez większych wstrząśnień, pomimo znacznego rozgoryczenia ludności, obecnie, gdy zboże zostało z pól sprzątnięte, brak ziarna na najniezbędniejsze potrzeby, zwłaszcza na chleb dla ludności miejskiej. Czynniki decydujące muszą wysilać całą swoją energię, by zdobyć kontyngent zbożowy... i to na dni kilka, podczas gdy zboże wędruje do paskarzy i bywa sprzedawane po bajecznie wysokich cenach.

Położenie aprowizacyjne miasta pogarsza jeszcze stanowisko przedstawicieli większej własności naszego powiatu, który kontyngentu zbożowego odstawić nie chce, a jeżeli go odstawiają, to w śmiesznie małych ilościach np. po 20 q. Stanowiska tego zaprawdę nie możemy nazwać obywatelskiem. I podczas gdy większa własność np. z mieleckiego i innych pragnie naszemu miastu przyjść z pomocą, to nie możemy tego powiedzieć o reprezentantach naszej wiel-

kiej własności, że taka oporność może dużemu naszemu miastu przynieść olbrzymie szkody, nie potrzebujemy udowadniać.

Prócz katastrofy aprowizacyjnej grozi Tarnowowi katastrofa weglowa. Miasto pozbawione jest wszelkich zapasów produktów opałowych, z wyjątkiem może nielicznych jednostek, które się zaopatrzyły w węgiel pozakontyngentowy. Z sierpniowego kontyngentu, wynoszącego 30 wagonów węgla miesięcznie, otrzymaliśmy zaledwie 8 wagonów, z wrześniowego tylko dwa. Rozumiemy aż nadto dobrze powody braku węgla tj. strajki górników i rekwizycye dla celów kolei, niemniej przecie musimy uderzyć na trwogę w interesie warstw najbiedniejszych, które brak opału i niemożność ugotowania strawy może popchnąć do najgorszych czynów. Na dobitek miasto również nie jest zaopatrzone w drzewo, gdyż obecne ilości są bardzo minimalne. Apelujemy gorąco do czynników miarodajnych, by wzięły powyższe względy pod uwagę i powiększyły wydatnie kontyngent węglowy dla naszego miasta.

WIERZCHOSŁAWICE, 10 września. (Dla Górnego Śląska) Staraniem komitetu, na czele którego stanął poseł Witos, odbyła się w naszej wiosce zbiórka dla Górnoślązaków. Zbiórka przyniosła poważny dochód, bo wynoszący kwotę około 2000 koron. Ofiarność naszego chłopa na cele narodowe stale się zwiększa, co uważamy za bardzo pomyślny objaw.

WYJAZD NA FRONT. Naczelnik państwa wyjechał wczoraj na front wschodni. W podróży swej Naczelnik państwa zatrzyma się w Suwałkach i w Wilnie.

NOWY ATTACHE. Pułkownik Prevost z 13 p. artyleryi, został zamianowany attache wojskowym przy ambasadzie francuskiej w Warszawie.

DELEGACYA NAUCZYCIELI U MINISTRA OŚWIATY. »Kuryer Poranny« z dnia 12 b. m. donosi: Wczoraj do ministra wyznań religijnych i oświecenia publicznego udało się prezydyum zarządu Polskiego Nauczycielstwa Szkół powszechnych, w celu poparcia postulatów nauczycielstwa, uchwalonych na wiecu, odbytym dnia 5 b. m. — Delegaci prosili o możliwie rychłe i przychylne załatwienie wszystkich żądań nauczycielstwa, żeby uniknąć niepożądanych konsekwencyj. Minister przyjął delegacye przychylnie i obiecał słuszne żądania nauczycielstwa poprzeć, zaznaczając jednocześnie, że realizacya niektórych postulatów zależy od ministerstwa skarbu, a niektórych od władz miejskich.

DELEGACI Z WARMII WE LWOWIE. — We czwartek wieczorem przybyli delegaci Warmii i Mazurów do teatru lwowskiego na premiere sztuki Zofii Wójcickiej pod tytułem: »Jeszcze wczoraj«. Po pierwszym akcie powitał ich poseł dr Głąbiński, podnosząc niezłomną wolę tamtejszych rodaków wytrwania przy Polsce i ich pracę, oraz ważność tego skrawka ziemi polskiej. Imieniem drogich gości odpowiedział p. Józef Czodrowski z Olsztyna. Mówił pięknie, mądrze, porywająco, a po prostu. W sposób jasny przedstawił męczeństwo i walkę Polaków z Warmii i na Mazurach z Niemcami, podkreślił wielkie znaczenie dla Polski tych ziem, które są korytarzem do morza, oświadczył, że wszyscy tamtejsi Polacy z biciem serca oczekują na chwilę złania się z naszą Macierzą, której są wiernymi, oddanymi synami. W okresie bohaterskich walk o Lwów i Galicyę wschodnią Polacy tam na północy myśleli o nas i czem mogli, tem spieszyli z pomocą. Dziś proszą o pomoc w pismach, broszurach, pieniądzach, by w chwili, gdy cała Polska się zjednoczy, kraj mógł się stać współtwórcą tego wielkiego dzieła. Okrzykiem na cześć wielkiej, potężnej, szczęśliwej Rzeczypospolitej polskiej, zakończył swą mowę, której wysłuchano w ciszy i rozrzewnieniu. — Rozległy się długotrwałe oklaski i okrzyki pod adresem drogich nam gości, którzy zajęli dwie loże.

KURS PRZYGOTOWAWCZY GEOMETRYI WYKREŚLNEJ dla absolwentów gimnazyów klasycznych zwyczajem dorocznym urządza Towarzystwo Bratniej Pomocy Słuchaczów Politechniki we Lwowie, pod kierownictwem J. W. docenta Dra Plamitzera. Początek wykładów około 25 bm. Wpisy przyjmuje wydział Bratniej Pomocy począwszy od 20 b. m. między g. 2–3 popoł. w lokalu T-wa Lwów, ul. Issakowicza 18.

SEKCYA ZWŁOK. W Zimnej Wodzie pod Lwowem odbędzie się jutro sekcya zwłok 5 tamtejszych gospodarzy, zamordowanych przez Ukraińców.

SZPIEDZY RUSCY. Z Ostroga donoszą, że na liniach, prowadzących wzdłuż frontu, przyłapują posterunki kontrolne niemal codziennie szpiegów ruskich w pociągach kolejowych. Jeden ze szpiegów, oficer ruski, był przebrany za zakonnicę. Jednego kapitana armii ukraińskiej złapano w przebraniu podporucznika wojsk polskich. W ręce wojskowej policyi wpadł pod Ostrogiem bolszewik, Ignacy Sprenger, ze Lwowa. W czasie transportowania go do szpitala, zmarł wskutek ran.

NA RZECZ G. ŚLĄSKA. Z Piotrkowa donoszą pod datą 12 bm.: Na wczorajszem posiedzeniu Rada miejska uchwaliła na wniosek przedstawicieli klubu socyalistów ławników Bakowskiego i Drotwy 5000 K na rzecz Górnego Śląska.

GŁOS OD BRACI NASZYCH W PARANIE. Wczoraj otrzymaliśmy po długich latach wojny pierwszy list od braci naszych z Kurytyby w Paranie (Brazylia), w którym piszą: „Towarzystwo szkoły ludowej w Brazylii, chcąc upamiętnić chwilę powrotu Polski do życia państwowego samodzielnego, wydało naklejki z 15 podobiznami tych, którzy swym duchem i czynami zasłużyli na wieczną pamięć.

Naklejki przyozdobione zostały godłem Polski i stanu Parana (w którym tak liczne wychodźtwo polskie żyje, nie zrywając z polskością), poniżej Wawel i pola parańskie z charakterystycznym piniorem-sosną.

Kolekcya 15 znaczków kosztuje z przesyłką pocztową (w liście poleconym) 3 milrejsy, które można przesyłać markami pocztowemi pod adresem: Witoldo Stanisłau Zongollowicz, Curityba Estado do Parana, rua Commendador Araujo No 77 Brazylia".

Do listu załączyli rodacy wspomniane nalepki, przedstawiające w gustownem wykonaniu podobizny naszych wielkich ludzi z przed i porozbiorowych czasów.

NOMINACYA. Naczelnik państwa postanowieniem z dnia 5 września zamianował inżyniera Henryka Dudka podsekretarzem stanu w ministerstwie robót publicznych.

Prof. Antoni Szymański, mianowany został naczelnikiem biura cenzury przy naczelniku policyi państwowej.

REPERTUAR
TEATRU MIEJSKIEGO IM. JUL. SŁOWACKIEGO.

Niedziela 14 bm.: Po poł. „Śluby panieńskie"; wieczorem „Ogród młodości" T. Rittnera.
Poniedziałek 15 bm.: „Ogród młodości".
Wtorek 16 bm.: „Ogród młodości" T. Rittnera.
Środa 17 bm.: Obowiązek" H. Lavedana.
Czwartek 18 bm.: „Ogród młodości T. Rittnera.
Piątek 19 bm.: „W małym domku" T. Rittnera.
Sobota 20 bm., (nowość) „Polityka", komedya w 4 aktach Wł. Perzyńskiego.
Niedziela 21 bm.: „Lancet" Wł. Jastrzębca Zalewskiego, wieczorem: „Polityka W. Perzyńskiego.

REPERTUAR
MIEJSKIEGO TEATRU POWSZECHNEGO.

Niedziela: po poł.: „Ciotka Karola"; wieczorem: „Wicek i Wacek".

ZMARLI.
Juliusz Oszacki, radca ministerstwa skarbu, przeżywszy lat 47, zmarł w Krakowie dnia 12 bm. Zmarły zajmował się przez czas pewien publicystyką i przez lat kilka był przed kilkudziesięciu laty współpracownikiem „Głosu Narodu". W kołach młodzieży literackiej, grupującej się przed laty około „Życia" cieszył się sympatyą i popularnością. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę 14 o godz. 3 popoł. z kaplicy cmentarnej.

Teatr im. J. Słowackiego.

»Ogród młodości«.
Komedya w 4 aktach Tadeusza Rittnera.

Przemijającej młodości stawia w sztuce tej autor »Wilków w nocy« poetycki pomnik. Nie pierwszy to już utwór, w którym autor żyje własną fantazyą. Zdala od świata, zamknięty w ciszy swego gabinetu, obojętny na najbardziej wstrząsające wypadki światowej wojny, Rittner we własnej fantazyi buduje świat swoich ludzi, oderwanych od rzeczywistości, rzuca go na tło fantastycznej baśni i z niej wysnuwa filozoficzną myśl o tem, że w świecie wszechrzeczy zarówno starość, jak i młodość mają okresy pełni życia, którego sztuczne przedłużanie jest bezcelową ironią.

Tę filozoficzną myśl zamknął Rittner w scenicznej baśni o »Ogrodzie miłości«, w którym stary król próbuje odzyskać młodość, zwraca swe miłosne zapały do młodej, 16-letniej dziewczyki. Ale w tem przedsięwzięciu ubiega starego sztucznie eliksirem odmłodzonego króla, jego syn. Król wraca do królowej, sztuczne środki przestają działać, a w ogrodzie młodości niepodzielnie zamieszkali młodzi.

Ztąd sens moralny, że ogród młodości istnieje, ale bramy jego tylko dla młodych stoją otworem.

Piękna poetycka baśń do sukcesu scenicznego, który jej przypadł w udziale w wiedeńskim »Burgu« wymaga wspaniałego tła i dostosowanej odpowiednio wystawy.

Teatr im Słowackiego mógł w drobnej zaledwo cząstce tym wymaganiom zadość uczynić zarówno pod względem wystawy, jak i inscenizacyi. To też ogólnem wrażeniem sztuka Rittnera nie zdobyła tego powodzenia, na jakie miała prawo liczyć po sukcesie wiedeńskim.

Główne role znalazły bardzo dobrych wykonawców w paniach Bednarzewskiej, Czarneckiej i Hryniewiczównie i w panach Nowackim, Białkowskim, Orwidzie i Guttnerze.

Bliższe omówienie sztuki odkładamy z powodu spóźnionej pory do następnego numeru.

W. Pr.

Gospodarcza kontrola koalicyi nad Polską.

Wiedeń, 14 września (Tel. pryw.) Tel. Comp. donosi z Berlina:

Specyalny sprawozdawca »Vossische Ztg.« donosi z Wrocławia: Na konferencyi węglowej państw koalicyjnych **zaproponował komisarz amerykański, by wojska koalicyi obsadziły także Zagłębie Dąbrowskie**, uzasadniając ten wniosek tem, że w interesie Ameryki leży, by zarówno jak na Śląsku Górnym tak i w Zagłębiu Dąbrowskiem panował zupełny spokój. — Przedstawiciel Ameryki zażądał nadto, by wojska okupacyjne koalicyi nie miały jedynie na celu ochronę dla przeprowadzenia plebiscytu na Górnym Śląsku, lecz aby korpus ten ekspedycyjny wyposażyć w daleko idące pełnomocnictwa.

Korespondent »Voss. Ztg.« wnioskuje z tych faktów, iż **Ameryka i Anglia dążą do uzyskania hegemonii gospodarczej na obszarach kopalnianych, podczas gdy Francya popiera roszczenia sfer polskich.**

W Warszawie założono już angielsko-polskie Towarzystwo dla handlu dowozu a angielsko-amerykańska misya gospodarcza w Warszawie wytknęła sobie za cel kontrolę gospodarczą Polski.

Zasady rozdziału węgla.

Wiedeń, 14 września (PAT). »N. Fr. Presse« donosi z Morawskiej Ostrawy:

Międzykoalicyjna misya węglowa ustaliła na wczorajszem posiedzeniu zasady, wedle których **węgiel, wydobyty w Zagłębiu Ostrawsko Karwińskim, Górnośląskim i Dąbrowskim ma być rozdzielony między te kraje, które już w roku 1914 z tych rewirów węgiel pobierały.** Zasady te będą przedłożone rządom czesko-słowackiemu, polskiemu i niemieckiemu do aprobowania względnie do wyrażenia opinii. Niemieccy przedstawiciele nie wzięli udziału w tem posiedzeniu i odmówili udziału w dalszych obradach komisyi.

Spadek produkcyi węgla.

Poznań, 14 września (PAT). Radiotelegram z Nauen z dnia 13 bm.

Wydajność kopalń Górnego Śląska w połowie sierpnia wynosiła 31.000 ton dziennie. — Z powodu strajku generalnego i powstania na Śląsku spadła ona do 0. Od dnia 2 bm. podniosła się wydajność węgla na 90.000 ton tygodniowo.

Umowy czesko-polskie.

Praga, 14 września (PAT). Czeskie biuro prasowe donosi:

»Ustredni Oznamovatel« pisze: Tymi dniami z Warszawy wrócili reprezentanci naszej republiki i przywieźli z sobą **umowy kompensacyjne, podpisane w Warszawie. Na zasadzie tych umów ma Polska otrzymać za naftę i produkty naftowe od naszej republiki towary żelazne, maszyny rolnicze, chemikalia, szkło, cegły, papier i zapałki.**

Na linii Dźwiny.

Warszawa, 14 września (PAT). Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 13-go bm.

Front litewsko-białoruski. W **rejonie Koplan i Kracławki walki z niesłabnącą siłą trwają dalej.** Na wschód od Kracławic akcya naszej kawaleryi przy współudziale piechoty doprowadziła do **zajęcia linii rzeki Dźwiny po Dryssę włącznie.** Wzięto do niewoli kilkuset jeńców i 15 karabinów maszynowych. — Ataki nieprzyjacielskie w rejonie jezior Szo i Szada, jak również i na miasto **Berezynę zostały krwawo dla nieprzyjaciela odparte.**

Na reszcie frontu spokój.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego:
Haller, pułkownik.

Rokowania litewsko-polskie.

Warszawa, 14 września (Tel. pryw.) W tych dniach zostały wznowione rokowania polsko-litewskie. Z polskiej strony prowadzi rokowania były minister spraw zagranicznych Wasilewski. Podobno Litwini objawiają obecnie skłonność do ustępstw.

Organizacya polskiej marynarki.

Warszawa, 14 września (Tel. pryw.) Do Warszawy przybyła misya wojskowa marynarki angielskiej, celem współpracy w organizowaniu naszej marynarki.

Zmiany w gabinecie.

Warszawa, 14 września (Tel. pryw.) Dr Józef Raczyński, któremu proponowano tekę ministra rolnictwa, odmówił jej przyjęcia. Jako kandydata na ministra rolnictwa ponownie wymieniają dra Dygąga. Przesilenie gabinetowe objęło także tekę ministra zdrowia publicznego. Jako następcę jego wymieniają dra Godłowskiego z Krakowa i dr Szczepana Mikołajskiego ze Lwowa.

Sprawa plebiscytu na Radzie ministrów.

Wiedeń, 14 września (PAT). Wied. Biuro kor. donosi z Pragi pod datą 12 bm.:

»Prawo Lidu« pisze: Przy udziale przewodniczących wszystkich klubów Zgromadzenia narodowego i pod przewodnictwem prezydenta ministrów Tusara odbyła się Rada ministrów. Przedłożono sprawozdanie z Paryża w kwestyi cieszyńskiej. **Decyzyę co do plebiscytu uznano za pewnego rodzaju wyjaśnienie sytuacyi.** — Koalicya nie zdecydowała się jeszcze — pisze »Prawo Lidu« — na bezpośrednie przyjęcie szowinistycznych żądań Polaków. Dzisiejsza konferencya była owiana duchem nadziei. Ani rząd, ani stronnictwa nie myślą o wojennym konflikcie z Polską, nie myślą jednakowoż o wydaniu Cieszyna. Rząd i stronnictwa są zdecydowane utrzymać te części Cieszyna, które obecnie znajdują się pod rządem republiki czesko-słowackiej. **Nie dopuści się także do obsadzenia tych obszarów przez wojska polskie.** Na konferencyi rozważano zarządzenia i przygotowania do plebiscytu. W kwestyi cieszyńskiej — pisze w dalszym ciągu dziennik — **Polacy nie odnieśli takiego sukcesu, jakiego się spodziewali, ale rozstrzygnięcie jest i dla nas niekorzystne, gdyż przyjdzie do plebiscytu na Spiszu i Orawie.** Rada ministrów i przewodniczący klubów znajdują się w permanencyi.

Rozruchy żywnościowe.

Poznań, 14 września, (PAT). Radio z Berlina. Z powodu rozruchów, w mieście pozamykane są ulice patrolami, uzbrojonymi w karabiny maszynowe. Wczoraj przybył tu komisarz rządowy, Hertling.

Poznań, 14 września. (PAT). Radio z Berlina. Z Lubeki donoszą: Z powodu podrożenia artykułów żywnościowych, spodziewają się tu rozruchów. Robotnicy huty żelaznej postanowili wystosować energiczny protest, zaznaczając, że cena mleka podniosła się z 20 fenigów na 68. Zgromadzenie robotników żąda wznowienia dawnych cen mleka i mięsa.

Przeciw agitacyi monarchistycznej.

Wiedeń, 14 września (Tel. pryw.) Tel. Comp. donosi z Berlina:

»Berliner Tageblatt« donosi, że z początkiem przyszłego tygodnia omawianą będzie na radzie ministrów kwestya prądów monarchicznych wśród armii. Rząd wydać musi bezwarunkowo odpowiednie zarządzenie, gdyż tendencye monarchiczne wśród oficerów szerzą się coraz silniej.

Ofenzywa antybolszewicka.

Moskwa, 14 września (W. B. K.) Gazety bolszewickie uderzają na alarm wskutek zapowiadającej się ofenzywy antybolszewickiej na wschodzie i północy. Armia Kołczaka została zasilona nowym materyałem wojennym i rozpoczęła już pochód na zachód w kierunku na Czelabińsk. Wysłanie posiłków ze strony bolszewików jest wykluczone, a to z powodu braku komunikacyi i konieczności równoczesnej obrony Wołgi przed Denikinem, która to rzeka jest dla bolszewików rzeczą nieodzowną ze względu na wywiezienie choć części płodów rolnych drogą wodną na północ.

Moskwa, 14 września (W. B. K.) Na północnym froncie podjęły równocześnie armie gen. Judenicza i Livena kontratak. Bolszewicy starają się utrzymać za wszelką cenę Psków i linie jezior. Rząd sowietów otrzymał wiadomości o bliskiem wystąpieniu Finlandyi przeciw bolszewikom. Jak słychać, bolszewicy opuścili by Petersburg bez walki.

Postępy Petlury.

Kamieniec Podolski (via Czerniowce), 14-go września (W. B. K.) Komunikat sztabu generalnego ukraińskiego atamana Petlury z dnia 12 września:

Nasze oddziały, które walczą w rejonie węzła kolejowego Chrystynówka, zajęły Humań, Jarowatkę, wskutek tego operacye na południe i wschód od Wapniarki prowadzone są teraz z wielkiem powodzeniem. Cała przestrzeń Birzuły, Ananiet, Choscewata, Humań, Jarowatka, Bałabanówka, Hajdyn jest zupełnie wolna od bolszewików.

Podp. za gen. kwaterm. Dolezal.

O los Kijowa.

Warszawa, 14 września (PAT). Wobec wiadomości, jakoby **bolszewicy ponownie zajęli Kijów**, należy zaznaczyć, że wedle nadeszłych tu wiadomości pogłoski te są bezpodstawne. Armia Denikina nie tylko utrzymała w swem ręku Kijów, ale zajęła już linię Znamienka, Białocerkiew i Fastów.

Zgoda Watykanu z rządem włoskim.

Wiedeń, 14 września (PAT). »N. W. Journal« donosi z Lugano:

W kołach rzymskich twierdzą, **że między Włochami a stolicą Apostolską nastąpiło pojednanie.** W rozmowach między prezydentem ministrów Nittim a Gasparim ustalono główne punkty porozumienia. **Państwo włoskie uzna suwerenność papieża a papież zrzeknie się obszarów dawniejszego państwa kościelnego.**

Wiedeń, 14 września (PAT). »N. Fr. Presse« pisze pod datą 13 bm.:

Prasa czeska pisze dziś w tonie bardzo namiętnym o kwestyi cieszyńskiej i nazywa Cieszyn drugą Alzacyą i Lotaryngią. Czesi zostali przez politykę tak rozpieszczeni, że nie mogli nawet myśleć o niepowodzeniu. Rozstrzygnięcie w sprawie Cieszyna jest dla nich ostrzeżeniem, by w polityce zaniechali wygórowanych dążności.

Serbowie podpiszą traktat.

Wiedeń, 14 września (Tel. pryw.) Tel. Comp. donosi z Berna:

Sprawozdawca paryski »Berner Bund« donosi, że Serbowie podpiszą traktat pokojowy z Austryą, natomiast nie podpiszą go Rumuni, nie chcą ustąpić w sprawie ochrony mniejszości narodowych.

Rumunia przeciw koalicyi.

Wiedeń, 14 września (Tel. pryw.) »W. Allg. Ztg.« donosi z Bukaresztu, że w Rumunii wzmaga się prąd przeciw koalicyi a za sojuszem gospodarczym z Niemcami.

Kandydant na prezydenta.

Wiedeń, 14 września (PAT). Biuro kor. donosi z Paryża:

»Liberté« donosi z Londynu: Republikanie Stanów Zjednoczonych zgłosili kandydaturę generała Leona Wooda na prezydenta.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI
Wydawca
RUDOLF OSMAN.

Nadesłane.

Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi.

Dwie panny

poszukują posady kancelaryjnej. Zgłosić się: Łobzów, kadecka szkoła, Bożar. 9451 2 2

Zdolnego gimnazyalisty na wieś poszukuję na rok szkolny 1919/20 do przygotowania syna do III kl. gimnazyalnej. Utrzymanie całe i płaca według umowy. Zgłoszenia pod **W. F.** Majdan Kolbuszowski. 9196 2 5

Nauczycielka muzyki

udziela lekcyj gry na fortepianie. Zgłoszenia: Kraków, ulica Radziwiłłowska l. 23, I piętro, drzwi Nr 22. 9539 2 2

Do Akademii górniczej

do egzaminów wstępnych przygotowuję. Ul. Gazowa 7, II piętro na prawo. 9543 2 3

Nauczyciel gimnazyalny przygotowuje z matematyki i fizyki do matury, do wszystkich klas wyższego gimnazyum. Ul. Gazowa 7, II piętro, na prawo. 9545 2 4

Inteligentne panny

do ekspedycyi sklepowej, znajdą stałe zajęcie. 9547 2 2

Stanisław Barani S-ka
Kraków, ul. Sławkowska 6.
Magazyn instrumentów lekarsko-naukowych.
Zgłoszenia tylko listowne.

Wyjeżdżam

do Ameryki, przyjmuję zlecenia z działu obuwia, skór i gum. — Bliższych wyjaśnień udziela Schönberg, ul. Jasna 6. 9541 2 3

Obiady domowe

z 3 dań 6 K. Ul. Gołębia 18, I p. W abonamencie opust. 9540 2 15

Bieliznę

oddaną do pralni „Lilia“ w Krakowie przed 16 czerwca 1919 a dotychczas nie wykupioną, uprasza się z powodu zmiany w zarządzie najpóźniej do 25 września 1919 odebrać przy ul. Długiej 17.
9533 2 2 **Zarząd.**

Zlecenia

w sprawach majątkowych, kupna, sprzedaży, stawiennictwa, pośredniczenia, zleceń różnych, wyrobienia pożyczek hipotecznych, oraz załatwień wszelkiego rodzaju tak w Krakowie, jakoteż na wyjazd, załatwia na stanowisku obywatelskiem, pełen zaufania, szybko i dyskretnie. Zgłoszenia przyjmuje z grzeczności firma J. Nikiel, Kraków, ul. Szewska 2, dla F—G. 9529 2 2

Zakład dentystyczny

poszukuje techniczki, uzdolnionej do samodzielnej pracy, zaraz lub od 1-go października. — Pisemne zgłoszenia pod **„Zakład dentystyczny 7.“** przyjmuje Admin. „Nowej Reformy“. 9502 2 3

Do wynajęcia

zaraz tuż przy rynku i kościele Maryackim, piekarnia i lokal na kawiarnię wraz z całkowitem urządzeniem. Ubikacye te nadają się wraz z piwnicami na biuro. — Pisemne zgłoszenia do Biura dzienników M. Hupczyca, Kraków, ul. Jagiellońska 7. 9500 2 2

Wyborowe
masło deserowe
warszawskie
Kraków, ul. św. Tomasza 8
dawniej skład soli
(obok placu Szczepańskiego).
Dostawa hurtowna i częściowa.
9464 3 3

Kupię dom

z ogrodem w zachodniej Galicyi. Zgłoszenia pod „Emeryt“ przyjmuje biuro „Ruch“, Kraków, ul. Szczepańska 9. 9489 3 3

Miał węglowy

z piwnic w każdej ilości zakupuje **Pralnia „Tęcza“**, Kraków, ulica Czarnowiejska L. 72. 9458 3 3

Obszerny lokal sklepowy

nadający się najlepiej na sprzedaż wyrobów masarskich, jest zaraz do wynajęcia. Wiadomość: Agencya „Kosmos“, Dębniki, ul. Madalińskiego 17, od 1—4 po poł. 946. 2 2

Sikawka parowa

jednocylindrowa, dwa razy używana, pierwszorzędny fabrykat, korzystnie do sprzedania. **„Pionier“** Biuro techniczno-handlowe, Kraków, ul. Długa 45. 9440 2 2

Samochód

„Benz“ 55 HP, w bardzo dobrym stanie, z gumami zapasowemi zaraz do użytku sprzeda Kaczmarczyk, Kraków, ul. Lubicz l. 32. 9424 2 2

KASA KREDYTOWA
RĘKODZIELNIKÓW I PRZEMYSŁOWCÓW
W KRAKOWIE, RYNEK GŁÓWNY 6, II. P.

zniża z dniem 1 września 1919 r. stopę procentową od wszystkich wkładek oszczędności **na 3% rocznie, zaś od rachunków bieżących na 1%**, nadto zawiadamia, że udziela kredytów wekslowych, jakoteż eskontuje faktury i rachunki za dostarczone lub dostarczyć się mające roboty i udziela kredytów w rachunku bieżącym.

Nadmieniamy, że celem Kasy jest, aby przyjść w pomoc rękodzielnikom mniej zamożnym — udzielić im kredytu na najdogodniejszych warunkach i dać im możność do uruchomienia zniszczonych wojną pracowni.

9471 3 3 **Dyrekcya Kasy Kredytowej.**

Podpisany komitet założycieli Spółki

„ZIARNO“
Polska wytwórnia chleba „ZDROWIA“

Spółka z ogr. odpow. w Krakowie
rozpisuje

subskrypcyę

na kapitał zakładowy pod następującymi warunkami:

1) Przedmiot przedsiębiorstwa: zakupno odpowiednich nieruchomości i założenie oraz prowadzenie postępowego młyna i piekarni podług obowiązujących ustaw.
2) **Kapitał zakładowy** wynosi **3,500.000 K.**
3) Najniższa wkładka zakładowa wynosi **2.000 K.** Każde 2.000 K dają jeden głos.
4) Zdeklarowany kapitał winien być w całości wpłacony.
5) Dopłaty przymusowe wykluczone są statutowo.
6) Przy ukonstytuowaniu się Spółki przyznane zostaną spólnikom za czas od chwili uskutecznionej wpłaty do dnia ukonstytuowania się Spółki 3% odsetki od dokonanych wpłat z pierwszeństwem przed dywidendą.

Wytwórczość dzienna 25.000 kg chleba „Zdrowia“ najprzedniejszej jakości pod względem czystości, pożywności i strawności, z zastosowaniem postępowego systemu mielenia ziarna i wypieku chleba, przy całkowicie samoczynnej działalności mechanicznej.

Z powodu masowego wyrobu, zastosowania doskonałych urządzeń mechanicznych i fachowego kierownictwa, rentowność przedsiębiorstwa będzie znaczna i pewna, nawet przy stosunkowo bardzo niskich cenach chleba.

Teren fabryczny przy stacyi kolejowej Podgórze-Wisła jest już nabyty, a materyały budowlane i urządzenia maszynowe, łącznie z akordowem wykonaniem odnośnych robót zostały terminowo zakontraktowane.

Szczegółowych informacyj udziela kancelarya adw. Dra H. Jurczyńskiego w Krakowie, ulica Szczepańska 11, I p., między 9—11 przed poł. oraz 3—6 po poł.

W subskrypcyi pośredniczą:
Bank Krajowy, Filia w Krakowie, plac Szczepański 8;
Bank Galicyjski dla handlu i przemysłu w Krakowie, Rynek gł. 25;
Bank Przemysłowy, Filia w Krakowie, Rynek gł. 31;
Galicyjski ziemski Bank kredytowy, Filia w Krakowie, plac Maryacki 9; oraz
Dom bankowy, August Raczyński w Krakowie, Rynek gł. 36.

KOMITET ZAŁOŻYCIELI:

Syndykat rolniczy w Krakowie.
Zjednoczenie Ziemian w Krakowie.
Dr Wł. Bartmański, adwokat.
Dr E. Hubaczek, adwokat.
Inż. T. Jaszczurowski, dyrektor wodociągów miejskich.
Dr H. Jurczyński, adwokat i dyr. Tow. „Żegluga polska“.
St. Kostka, dyrektor Syndykatu roln.
Inż. St. Małyszczycki.
Inż. Jan Michalski, em. radca kol.
Inż. St. Mikułowski-Pomorski, dyr. Sp. akc. handlu ziemiopłodami w Warszawie.
Prof. Uniw., Dr J. Morozewicz, dyr. państw. Instyt. geolog. w Warszawie.
Kazimierz Pogonowski, właść. dóbr.
Adolf Poniński, dyrektor Syndykatu roln.
Dr K. Promiński, dyr. Zjedn. ziemian.
Arch. Edward Skawiński.
Teofil Stopnicki, prof. gimn.
Antoni Tesler, kupiec. 9036 4 8
Antoni Wójcik, przemysłowiec.
Teodor Wójcicki, przemysłowiec.
Stanisław Sarjusz-Zaleski, dyrektor S-ki „Jedność“.

Bogactwo Szczęście
Zadowolenie

znalazło wielu, kupując los

POLSKIEJ LOTERYI KLASOWEJ.

Wygrane około

8 milionów koron.

Co drugi los wygrywa. 9291 3 0

Ciągnienie IV. kl. w Warszawie **d. 22 i 24 września 1919.**

Cena losów dla nowonabywców:
ósemka 28 K, ćwiartka 56 K, połówka 112 K, cały los 224 K.

Pieniądze najwygodniej przesłać przekazem do

Polskiej Loteryi Klasowej
Kraków, ul. Karmelicka L. 10.

Wypłacono główne wygrane:

na los Nr	10.502	360.000 K
» » »	1.111	80.000 »
» » »	27.961	60.000 »
» » »	5.738	50.000 »
» » »	6.903	30.000 »

w Domu bankowym Leopolda Brandstättera, Kraków, Karmelicka 10.

70 POSAD NAUCZYCIELSKICH

wakuje w szkołach powszechnych okręgu augustowskiego. Poszukiwani są kandydaci (tki) z wykształceniem seminaryjnem lub 6-o klasowem. Przyjmowani będą również kandydaci (tki) z wykształceniem 4-o-klasowem. Najniższe wynagrodzenie nauczycieli z 4-o-klasowem wykształceniem wynosić będzie 450 mk miesięcznie; najniższe wynagrodzenie nauczycieli wykwalifikowanych 500 mk miesięcznie. Wszyscy otrzymują 2 morgi ziemi, mieszkanie i opał w naturze, dodatki na oświetlenie i kancelaryę. **Kandydaci (tki) winni zgłaszać się osobiście lub niezwłocznie złożyć podania z odpisami świadectw szkolnych i referencyami. Adres: Inspektor szkolny okręgowy, Augustów.** 9637 1 3

Początek nauki 20 września

Wpisy na nowe kursa handlowe

roczne i czteromiesięczne dla pań i panów, w upoważnionej przez władze szkolne
SZKOLE RACHUNKOWOŚCI I BUCHALTERYI
STANISŁAWA BURNATOWICZA
(z prawem wydawania świadectw) 9493 2 5
w Krakowie, ul. Floryańska L. 55
od dnia 28 sierpnia do 20 września b. r. od 9—1 i od 4—6.

ZAWIADOMIENIE!

Na liczne zapytania donoszę, że oczekiwane, znanej dobroci wódki i likiery

Tow. Akc.
Hartwig Kantorowicz w Poznaniu

są już do nabycia w handlach w Krakowie i na prowincyi

Jeneralny reprezentant
Ignacy Musiałkowski
9316 **Kraków, Rynek gł. 34.**

Korzystna lokata kapitału.

UDZIAŁY NAFTOWE

(brutto) po cenach najniższych do sprzedania.
Wiadomość w kancelaryi **adw. Dra D. Bulwy w Krakowie** ul. Grodzka 49, II p. Godz. urzęd. od 9—12½ i od 3½—6. Tamże udziela się także informacyi w sprawach naftowych. 9433 2 2

Zakład tapicersko-dekoracyjny i magazyn mebli
Antoniego Rybińskiego

Kraków, ul. Sławkowska 21, I. p. - Tel. 3468

wykonuje wszelkie roboty, w zakres tapicerstwa wchodzące, tak w miejscu, jak i na prowincyi.

Wykonanie solidne. 9319 3 4 Ceny umiarkowane.

NADESZŁY! NADESZŁY!
REX
SŁOJE I APARATY DO KONSERWOWANIA
BEZ CUKRU OWOCÓW, JARZYN, MIĘS.
WYŁĄCZNA SPRZEDAŻ
H. NEUFELD, KRAKÓW FLORYAŃSKA 12,
SKŁAD TOWARÓW ŻELAZNYCH.
9603 1 3

GONTY

suche, ręcznie robione, 30 cm. długie, 5—9 szer., sprzedaje wagonami, wprost ze składu, bardzo tanio, firma

„PION“ Przedsiębiorstwo techniczno-handl.
9628 **Lwów, ul. Lwowska 48.** 1 3

W SZKOLE HANDLOWEJ
W. SKALSKIEGO, PROF. AKAD. HANDL.
(Kraków, Rynek główny 24, III. p.)
przyjmuje się codziennie od godz. 10—11

WPISY
8899 5 6

na roczny kurs handlowy żeński
(warunek przyjęcia: 3 klasy wydziałowe). Nadto dla starszych osób na: 1) **kurs księgowości kupieckiej** (3—4 miesięcy); 2) **kurs księgowości rolniczej;** 3) **kurs księgowości Towarzystw spółdzielczych;** 4) **kurs stenografii;** 5) inne kursy, n. p.: korespondencyi, rachunków, nauki o handlu i t. d.

FUTRA MĘSKIE I DAMSKIE

zarękawki i kołnierze przerabia i wykonuje z własnych i dostarczonych materyałów według najnowszych żurnali solidnie i punktualnie **po zniżonych cenach. Ponadto poleca lisy we wszystkich jakościach**

Pracownia kuśnierska
T. Sierpińskiego
9647 **Kraków, ul. Floryańska 32, oficyny.** 1 2

Zdolni urzędnicy spedycyjni

do ekspedycyi i obliczania cła, **taryfiści, buchalterzy potrzebni** do wielkiego przedsiębiorstwa spedycyjnego. Szczegółowe zgłoszenia z podaniem curriculum vitae, referencyj i wysokości żądanej płacy pod **„Lebensstellung 3166“** przyjmuje

BOCK & HERZFELD
9339 WIEDEŃ I., ADLERGASSE 6. 2 2

Matematyk prowadzi lekcye i przygotowuje do egzaminów z mat., fiz., geom. i t. d. Zgłoszenia pod „Fachowiec“ przyjmuje Adm. „N. Reformy“. 9563 2 3

Zakład fotograficzny

z powodu wyjazdu do sprzedania. J. Spiczak, Bochnia. 9596

Urzędnik

administracyjny i konceptowy, obznajomiony gruntownie z rachunkowością i buchalteryą, siła rutynowana, świadectwa jaknajlepsze i uznania — przyjmie posadę w poważniejszej instytucyi publicznej lub rządowej, ewentualnie autonomicznej. — Zgłoszenia pod **„Era“** przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“. 9556 2 3

Maszynistki

piszącej biegle na maszynie po polsku i po niemiecku, poszukuje kancelarya adwokacka. Posada zaraz do objęcia. Zgłoszenia pisemne z podaniem dotychczasowej praktyki i warunków pod: **kancelarya adwokacka, ul. Grodzka 42, II piętro.** 9517 2 3

SYPIALNIA

jasna do sprzedania. Oglądać można od 3—5 po poł. w koszarach przy ul. Zwierzynieckiej 26. Wiadomość w adjutanturze. 9584 2 3

5.000 K wynagrodzenia.
Instytucya społeczna poszukuje lokalu, złożonego z pięciu do dziesięciu pokoi na biura o słabej frekwencyi klientów. Skuteczne pośrednictwo wynagrodzi się kwotą K 5000. Zgłoszenia pod **„Instytucya społeczna“** do Biura dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, ul. Jagiellońska 7. 9491 2 3

Uczeń

z niższych kl. s gimn. znajdzie umieszczenie i opiekę. Ul. Czarnowiejska 51, II piętro, drzwi Nr 4. 9574 2 2

Do sprzedania
urządzenia
dla handlu i bufetu

wraz z aparatami do piwa i samowarem. — Wiadomość: Dutkiewicz i Sowiński, ul. św. Marka 18, między 6—8 wieczór. 9578 2 5

Do sprzedania

2 dywany, perski, Sarabend 3×4, Smyrna 2·90×2. — Wiadomość u właściciela realności ul. św. Tomasza l. 20, II piętro, między godz. 12—2. 9579 2 5

Dwa folwarki

po prawym brzegu Sanu położone, o glebie dobrej, jeden obszaru 336 morgów, kompletnie nowo odbudowany, drugi obszaru 360 morgów, częściowo odbudowany, po przystępnej cenie Polakowi zaraz do sprzedania. Zgłoszenia pod **„Z. 3000“** przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“. 9474 2 3

Rachmistrz-buchalter-bilansista

samoistny, z kilkoletnią praktyką, lat 36, Polak, żonaty, charakter nieposzlakowany, szuka odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod **„Samoistny“** przyjmuje Administr. „Nowej Reformy“. 9555 2 3

Korepetycyi

udziela uczeń kl. VI gimnazyalnej. Zgłoszenia pod „Uczeń VI“ przyjmuje Adm. „N. Ref.“ 9571 2 2

Okazyjnie do sprzedania

duży, piękny garnitur mebli salonowych z dwoma salonkami i duży dywan, mało używane. Wiadomość w zakładzie tapicersko-dekoracyjnym A. Rybińskiego, Kraków, ul. Sławkowska 21, I p. 9310 3 4

Do sprzedania
lokomotywa

używana, o rozpiętości 720 mm. Zgłoszenia pod „Lokomotywa“ przyjmuje Adm. „N. Ref.“ 9557 2 3

DAM

za wyszukanie mieszkania, o ile możności w śródmieściu, złożonego z 5 pokoi i kuchni z komfortem i nadającego się na biuro handlowe, 50 ctn. (cłowych) węgla lub 4 do 5000 K. Zgłoszenia listowne pod **„Baczność“** przyjmuje Adm. „Nowej Reformy“. 9558 2 2

STANCYA DLA PANIENEK

w inteligentnym domu, z opieką i utrzymaniem. Wiadomość: Kraków, Rynek gł. 10, III piętro, drzwi wyłącznie **A. K.** 9560 2 0

Inteligentna rodzina żydowska przyjmie na mieszkanie i wikt kształcącą się pannę. Zgłoszenia pod **„L. 2“** przyjmuje Administr. „Nowej Reformy“. 9565 2 2

Sypialnię i jadalnię eleganckie, w bardzo dobrym stanie, kupię jak również lampy elektryczne do tychże. Zgłoszenia pod **„Meble“** przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“. 9566 2 3

Wózeczek

dziecięcy z budką do sprzedania. Wiadomość: ul. Czysta 19, parter, oficyna, drzwi na lewo, od 3—5. 9568 2 2

Części do
maszyn do szycia
poleca 8215 6 6
H. NIEMETZ
Karmelicka 15.

Nowo otwarta

pracownia krawiecka kostyumów angielskich, francuskich i płaszczy oraz sukien spacerowych i balowych

JANA STANO
ul. Smoleńska 17, I p.
9518 8 10

Ziemniaków

wagonami w każdej ilości dla miast, związków, kooperatyw, szpitali i t. p. — dostarcza po cenach najniższych

W. Reinberg 9572
Warszawa, Marszałkowska 79, m. 23.

KAPELMISTRZ

konserwatorzysta krakowski, rzym.-kat., rutynowany dyrygent koncertowy i teatralny z długoletnią praktyką, dobry organizator oraz kompozytor, obejmie posadę kapelmistrza Wojsk Polskich. Zgłoszenia pod „Kapelmistrz“ przyjmuje Biuro Buchstaba, Lwów, Legionów 21, za okazaniem kwitu inseratowego. 9467 2 2

KAPELUSZE DAMSKIE

9577 najnowsze modele, najtaniej, w wielkim wyborze poleca 1 2

MAGAZYN MÓD „JADWIGA“
KRAKÓW, RYNEK GŁÓWNY L. 30 (RÓG UL. SZEWSKIEJ).

21 nowych maszyn do pisania

Marki fabr. **„Torpedo“** najnowszych systemów (tekst polski). Ceny od 2.400 mk. sztuka, wszystkie razem po 2.300 mk.

Warszawa, plac Grzybowski 12., m. 21. I. Roszgold
9064 2 3

Jab

Słoje na konserwy aparaty do zaprawy

wszędzie do nabycia,
lub w razie potrzeby
Miejsce wysyłkowe „Jab“
Wiedeń, VII, Neubaugasse Nr 31/37
podaje najbliższe źródło nabycia.
Miejsca sprzedaży są jeszcze do nadania.
6682 9 15

Najlepszą lokatą kapitału

jest kupno udziałów Syndykatu naftowo-górniczego, sp. z ogr. odp. **Kraków, Sławkowska 23.** Żądać expose i statutu.
5299 0 10

Stroiciel fortepianów

stroi i skórkuje tak w miejscu. jak i na prowincyi. Zgłoszenia: Józef Słotwiński, Kraków, ul. Karmelicka 42, w sklepie. 9414 2 2

ZAKOPANE willa „JASNA"

zakład odżywczo-dyetetyczny dla rekonwalescentów

otwarty cały rok.

9240 2 5

!MLEKO!

Stałej dostawy dobrego, słodkiego mleka do Krakowa z dworów lub spółek mleczarskich poszukuje

MLECZARNIA ŁUCZANOWICKA w Krakowie, ul. Czarnowiejska 70.

O oferty z podaniem cen za 1 litr loko Kraków, prosimy pod adresem powyższym. — Umowy zawieramy roczne lub dłuższe. 8575 7 12

Bielizna

damska, najlepsza. — Ceny niskie.

Joachim Ringel

Kraków, ul. Szewska 7.

8942 4 10

MATKI

winny pamiętać, że tylko przysypka **Puder dzidzi** natychmiast usuwa oprzałość i zaczerwienienie skóry u dzieci. Żądać w aptekach i składach aptecznych **„Pudru dzidzi"** tylko z marką „Kogut". Wyrób polski. Na Kraków sprzedaż hurtowna i częściowa w aptece Konstantego Wiszniewskiego, Kraków, ul. Floryańska.

7318 15 15

Bardzo dobrze znane przedsiębiorstwo sztucznej farbiarni i chemicznej pralni zamierza oddać kierownictwo składu we własnym lokalu w Krakowie.

Dla osoby inteligentnej, dzielnej, w miejscu dobrze widzianej, nadarza się doskonały byt.

Właściciele wszelkiego rodzaju sklepów frontowych mają pierwszeństwo.

Zgłoszenia pod **„Farbiarnia"** przyjmuje Administracya „N. Reformy". 9418 3 3

Bilardy.

Powróciwszy z 4-letniej niewoli w Rosyi, odnawiam nadal, jak w latach poprzednich, bilardy wszelkich systemów, oraz dostarczam przyborów do tychże. Mam również bilardy do zbycia **Leon Bążewski**, mistrz bilardowy, Kraków, ul. Mazowiecka 121. 9303 2 3

JADWIGA POLLEROWA

poleca

kapelusze aksamitne, welurowe oraz do żałoby. — Przyjmuje wszelkie w zakres modniarstwa wchodzące roboty. Linia A-B, 43, nad sklepem p. Wiskidy. 9256 3 10

Kamienica

w śródmieściu z wolnem mieszkaniem do sprzedania — dopłata 600.000 K. Wiadomość: Stawicki, Kraków, ul. Reformacka l. 1, I p.

9294 4 5

Willa w Zakopanem

9 pokoi do wynajęcia na zimę lub rocznie albo do sprzedania. Wiadomość: Zakopane, ul. Nowotarska 29.

9293 4 5

Która z Pań

chce mieć ładne włosy i kolor odpowiedni do twarzy oraz modną fryzurę niech się uda do fryzyera w hotelu Francuskim.

9095 4 3 **B. Rutkowski.**

Ręczne, żelazne, bardzo silne

MŁYNKI

do mielenia 5—10 kg zboża na godzinę, z kołami popędowemi i granitowemi walcami, wagi około 12 kg po K 168. Większe z walcami stalowymi, wagi około 24 kg po K 345, sprzedaje firma S. Binzer, Kraków, ulica Radziwiłłowska l. 15.

9154 6 10

1—2000 kor.

dam za wyszukanie 2—3 pokoi z kuchnią zaraz lub później, ewent. umeblowanych lub z wyłączeniem mebli. 9283

Zgłoszenia pod **A. K.** przyjmuje Adm. „N. Reformy".

Kupuję starą garderobę

męską i damską, obuwie. Zawiadomienie pisemne lub ustne. Na żądanie przychodzę do domu. Interes chrześcijański. Drexlerowa, ulica Szczepańska 5, I p., **w oficynie.**

9160 7 10

ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE!

Posłuchajcie rady starego farbiarza! Jeśli chcecie farbować i odzyskać prawdziwy kolor, żądajcie

BARWNIKA

ŁABĘDŹ

firmy **TOW. FARBIARSKIE**

Fabryczny skład:

9396 1 8 w Łodzi, ulica Południowa Nr 24

„PAX CREAM"

znakomita pasta z połyskiem do konserwacyi obuwia w różnych kolorach

Wyrób krajowy

Fabryka wytworów chemicznych

inż.-chemika R. Zagórskiego

w Białej, ulica Główna Lipnicka L. 19

8932 3 3

Do sprzedania:

cegielnia parowa w mieście przy torze Kraków-Lwów. Kopalnia węgla koło Krakowa. Kamienica Dz. I, ze sklepami. Kamienica III-p. przy ul. Grodzkiej. Nowa kamienica IV-p., z komfortem. Kamienica Dz. I. z komfortem od 1 października, parter i 1 p. wolne. Kamienice przy ul. Batorego, Karmelickiej, Siemiradzkiego, Konarskiego. Dwa domy I- i II-p., przy dworcu towarowym. Hotel w Krakowie. Na Krowodrzy przy kolei, dom z polem. W Tarnowie kamienica ze sklepami. W Stanisławowie dom, kamienica z ogrodem, 5 morgów pola przy kolei, restauracya z konsensem. We Lwowie willa 14 ubikacyj z komfortem, $^{3}/_{4}$ morga ogrodu od 1 września do zamieszkania i kamienica II-p. W Przegorzałach dom z ogrodem, 3 morgi pola na wiosnę do objęcia. Przy stacyi, godzina jazdy z Krakowa, dworek w ogrodzie 1-morgowym z zabudowaniami gospodarczymi zaraz do objęcia. Dom w Czerny 3 ubikacye i sklep w ogrodzie, zaraz do objęcia. Parcele w Nowej Wsi i Zwierzyńcu. 2 wille w Zakopanem. Wille z komfortem przy ul. Czarnowiejskiej i w Dębnikach. Dom II-p. w Cieszynie z komfortem na zamianę w Krakowie. Folwarki: dwa w Poznańskiem, koło Strzyżowa 317 morgów orny i lasowy rębny, z dworem, w ogrodzie dużym, młynem i tartakiem w ruchu, w ślicznem położeniu. Lasy koło Nowego Sącza, Dębicy, Rawy Ruskiej. Folwark przy stacyi za Ottynią, 28 morgów roli z ogrodem, stawem i 20 morgów lasu. Restauracye w Krakowie z konsensem. Koło Zakliczyna, przy Dunajcu, dwór z ogrodem i 30 morgów kamieniołomu z lasem, nadające się na fabrykę papieru. W Grybowie 18 morgów pola i parceli budowlanej, przy stacyi, koło rzeki, z pokładem naftowym, nadające się na tartak, fabrykę mydła, garbarnię. W Kobierzynie dom murowany, 15 ubikacyj, ze sklepem, ogrodem 1-morgowym, z inwentarzami, przy gościńcu.

Dom handlowy i biuro pośrednictwa „Uczciwość"

F. Turliński, Kraków, ul. Podwale 3.

8859 3 4

„IUS" KRAKÓW Rynek główny L. 22 **„IUS"**

KURSA PRAWNICZE

rozpoczynają **kursa zbiorowe** do wszystkich egzaminów prawniczych. 9024 7 0

FRYZYER

były właściciel zakładu fryzyerskiego w Hotelu Francuskim poleca swój z komfortem urządzony, a prowadzony przez pierwszorzędne siły

SALON DLA PAŃ I PANÓW

w Krakowie, Plac WW. Świętych (naprzeciw magistratu).

Mycie głowy, czesanie. Specyalność: „Manicure".

Perfumerye i przybory toaletowe.

Poleca się nadal łaskawym względom P. T. Publiczności.

9445 2 2 Z poważaniem **Nedela-Mieżyński.**

FOTOGRAFOWIE! KUPCY!

Nadszedł już

nowy transport artykułów fotograficznych. Klisze prof. A. Lainera wszystkich formatów

(6×9, 9×12, 10×15, 12×16 5 i t. d.).

Papier, pocztówki, kartony i chemikalia.

Dom eksportowy B. Hendler

w Krakowie, ulica Zielona 28, II. piętro

9185 (od 20 września b. r. ul. św. Jana 16). 2 2

Wysyłka odwrotnie. Cenniki na żądanie.

Wpisy na kursa handlowe

w I-ej, rządownie zatwierdzonej

szkole buchalteryi „Hermes"

pod kierownictwem J. Pilcha

w Krakowie, ul. Floryańska L. 39.

Kursa obejmują: **buchalteryę** pojedynczą i podwójną, **kupiecką, fabryczną, bankową i rolniczą; stenografię** polsko-niemiecką, **korespondencyę** handlową, **rachunki** kupieckie, **naukę o handlu** i wekslach, **rachunkowość** państwową i t. d.

Szkoła pisania na maszynach

15 różnych systemów.

Po skończonym kursie **kandydaci** (tki) **zasiąść mogą do egzaminu w Akademii handl.** lub też otrzymają świadectwo z ukończonego kursu.

Osoby z prowincyi uczy listownie.

CENY NISKIE. CENY NISKIE.

Liczne listy dziękczynne i polecające.

Absolwentów kursu poleca na posady bezinteresownie

Godziny urzędowe od 9—1-ej i 3—6-ej. 8787 8 10

Do kierownictwa

przedsiębiorstwa przewozu mebli w Wiedniu **poszukuje się** zdolnego fachowca. Szczegółowe zgłoszenia z podaniem referencyj i wysokości żądanej płacy pod **„F. K. 2431"** przyjmuje

BOCK & HERZFELD

9338 WIEDEŃ I., ADLERGASSE 6. 2 2

Dyplomowana pianistka

udziela lekcyi gry na fortepianie starszym i dzieciom metodą najświeższą. Ul. Długa 18, II p., na prawo. Zgłoszenia od godz. 10—2.

9253 3 3

DROGERYA „SANITAS"

Kraków, ul. Długa l. 18

poszukuje praktykanta z ukończoną 4 kl. gimnazyalną lub wydziałową. 9341 2 3

Rządca-gorzelnik

Polak, teoretycznie i praktycznie wykształcony, poszukuje posady. — Może złożyć kaucyę. — Zgłoszenia „Posada" poste restante Chołojów.

9343 3 3

Zdemobilizowany

sierżant rachunkowy z kilkuletnią praktyką biurową, poszukuje posady biurowej, magazyniera i t. p. Zgłoszenia pod „Legionista" przyjmuje Adm. „N. Ref." 9347 3 3

Do sprzedania realność

składająca się z domu murowanego o trzech pokojach, kuchni i stajni, stodoły, piwnicy (wszystko w dobrym stanie) i pięciu morgów gruntu w jednym kawałku, po części warzywnego, dwadzieścia minut drogi piechotą od Krakowa. Wiadomość: Karp Kazimierz w Bochu Fałęckim. 9350 3 3

Koncypient

poszukuje posady w Krakowie lub na prowincyi. Zgłoszenia: Dr praw, Szczawnica poste restante. 9388 3 5

Kupuję garderobę

męską, używaną, płacąc najwyższe ceny. Zawiadomienie korespondentką lub ustne do L. Schnapka, Kraków, ul. Szeroka 22. 8583 19 30

Świerzb

szybko i radykalnie usuwa maść „Z KOGUTKIEM" apteki A. Gąseckiego w Warszawie. Nie marnujcie pieniędzy, nie przewlekajcie choroby przez wcierania bezwartościowych cuchnących maści. We własnym interesie żądajcie w aptekach i składach aptecznych **maści od świerzba tylko z „kogutkiem"**, gdyż ta działa szybko, pewnie, nie niszczy i nie plami bielizny, ma miły zapach. Na Kraków sprzedaż hurtowna i częściowa **w aptece Konst. Wiszniewskiego, Kraków, ul. Floryańska.** 7320 15 15

Adwokat Wasiewicz w Nowym Targu przyjmie natychmiast rutynowanego koncypienta, Polaka. Zgłoszenia: Rabka, Słone. 9319 3 10

Pieczątki

kauczukowe i metalowe wykonuje szybko i gustownie rytownik

Jan Widliński

Kraków, Rynek, Linia A-B, 46, I p.

9369 3 10

Beczki

25-litrowe, na ogórki, sprzedaje

BROWAR KRAKOWSKI

ul. Lubicz 17. 9354 3 3

Obszerny lokal

sklepowy w śródmieściu, zaraz do wynajęcia. Wiadomość **w Biurze ogłoszeń „Lot", Kraków,** Rynek gł. 7—8, oficyny. 9355 2 3

Parcela

przy moście dębnickim do sprzedania. — Wiadomość u właściciela, ul. Madalińskiego l. 17. 9365 2 2

Wałach

16-tej miary, pełnej krwi angielskiej, doskonale wyjeżdżony pod siodłem, do sprzedania. — Zarząd dóbr Baranów. 9387 2 2

Ważne dla Pań!

Kostyumy, płaszcze, suknie francuskie i t. d. wykonuje według najnowszych żurnali, jak dotychczas, pracownia **N. Liebgoldowej,** ul. św. Gertrudy 29a. — Poszukuje rutynowanej siły fachowej. 9389 2 2

Za węgiel

i prowianty odstąpię obszerny, porządnie umeblowany pokój z gazem, przedpokojem, osobnem wejściem i obsługą. Tramwaj tuż. Ul. Traugutta 4, I p., 2, Podgórze. 9393 3 3

Maszynista

egzaminowany, oraz monter maszyn parowych, kompresorów i tłoczni różnych konstrukcyj, obznajomiony również z motorami wybuchowymi, maszynami roboczemi i oświetleniem elektrycznem, poszukuje posady stałej w przedsiębiorstwie prywatnem, jako maszynista, lub kierownik ruchu. Wykonuje również montowanie i reperacye urządzeń przemysłowych. — Moskal Stanisław w Dębicy. 9349 3 3

Zaproszenie do subskrypcyi.

Fabryka maszyn rolniczych „ODLEW" w Krakowie Spółka z ogr. odp.

podwyższa kapitał udziałowy z 2,420.000 K na 5,000.000 K

i przyjmuje udziały nietylko od dotychczasowych członków, lecz wpisuje także nowych udziałowców.

Udziałowcami są przeważnie instytucye i kooperatywy rolnicze, jak: Syndykat rolniczy, Związek ekonomiczny Kółek rolniczych, Związek kredytowy Spółek rolniczych, powiatowe Spółki rolniczo-handlowe, kilkudziesięciu właścicieli dóbr i mniejszych rolników i przemysłowców, **z zupełnem wyłączeniem obcych nam żywiołów.**

Lokata kapitału w tem przedsiębiorstwie jest **bardzo korzystną,** gdyż jest to fabryka już dobrze zorganizowana, która przeszła zwycięsko próbę wśród najniekorzystniejszych warunków i **przyniosła już** w pierwszym roku **227,895·36 K czystego zysku, z którego wypłacono spólnikom 6% dywidendy i odłożono znaczną sumę do funduszu rezerwowego.**

Wobec pomyślnego prosperowania fabryki i nadzwyczajnego zapotrzebowania maszyn, które ta fabryka wyrabia (młocarnie, kieraty, młynki do czyszczenia zboża i sieczkarnie), postanowiono rozszerzyć fabrykę, aby jeszcze zwiększyć produkcyę i założyć nowy dział budowy motorów benzynowych dla rolników.

Obecnie subskrybowany kapitał weźmie udział w dywidendzie od **dnia 1-go października 1919 r.,** a tymczasem bonifikuje fabryka 5% od dnia wpłaty.

Subskrypcye i wpłaty przyjmuje i wszelkich wyjaśnień udziela:

Dyrekcya fabryki „ODLEW" w Krakowie

Grzegórzki, ulica Hetmana Żółkiewskiego lub **Syndykat rolniczy w Krakowie, plac Szczepański L. 6.**

Fabrykę można zwiedzać każdego dnia powszedniego od godziny 8—12 przed południem i od 2—6 po południu.

9027 3 3

Prezes Rady nadzorczej:
Stanisław Dydyński m. p.

Dyrekcya:
Dr B. Haupt m. p., *Dr Inż. T. M. Gołogurski* m. p.

Udzielam
lekcyj gry na skrzypcach i na fortepianie. Zgłoszenia: Aleja Mickiewicza l. 55. 9501 1 4

5 K za lekcyę
języka angielskiego, francuskiego lub włoskiego. Wiadomość K. D. ul. Morsztynowska 4, III p. 9492

Magiel wiedeński
oraz samowar rosyjski do sprzedania. Wiadomość: w handlu ul. św. Sebastyana l. 16. 9693 1 3

Pianino
czarne, przedwojenne, z konstrukcyą angielską, do sprzedania. Wiadomość w restauracyi p. Rawskiego w Podgórzu. 9594

Biała
kasa ogniotrwała
zaraz do sprzedania. Wiadomość: Krzysztofory, parter, u portyera St. Saloua. 9595 1 3

Spirytusu do picia 97%
litr otrzyma, kto wskaże lub wyszuka pokój umeblowany z pościelą lub bez pościeli dla dwóch mężczyzn. — Zgłoszenia pod „Słoneczny" przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 9597

Dziuta
prosi Dra Henryka Krogulskiego o podanie adresu w ten sam sposób. 9598

Obszerne, parterowe mieszkanie frontowe
w Rynku, z 5 wielkich pokoi i kuchni, nadające się na mieszkanie i biura i t. d. wraz z wielkiemi piwnicami składowemi zamienię na lokal z mniejszem mieszkaniem w śródmieściu. — Pisemne zgłoszenia pod „Zamiana 126" przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 9599

Inteligentna
wykształcona osoba, lat 35, samotna, poszukuje posady do zarządu domem u kawalera lub wdowca. Zajmie się też wychowaniem dzieci, które bardzo lubi i którym zastąpi matkę. Zgłoszenia pod „Polka" przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 9601 1 2

Zarząd lasów książąt Sapiehów w Oleszycach, poczta i stacya Oleszyce, poszukuje zaraz młodego **leśnika** do robót pomiarowych i taksacyjnych. — Zgłoszenia tylko pisemne. 9627 1 3

Kupię dom
z komfortem, możliwie w bliskości plant. Cena obojętna. Zgłoszenia przyjmuje kancelarya adwokacka przy ul. św. Marka 23, narożnik Szpitalnej. 9602 1 2

Gotowe do sprzedania
Ławki szkolne 4-ro siedzeniowe
Katedry „ 9605 1 3
Szafy biurowe na akta
Biura dębowe i brzostowe
Krzesła dębowe jasne i ciemne
Konfesyonał dębowy, projekt prof. Dr Kunceka
Sypialnia kawalerska używana, biało lakierowana.

Wykonuje szybko zamówienia
Fabryka mebli
Stanisława Burzyńskiego
Kraków, ul. Długa 48. Tel. 2136.

Krawcowa szyje i przerabia w domach prywatnych po umiarkowanej cenie. Kartka wystarczy. Topolska, ul. Felicyanek 17, I p. 9606

PRACOWNIA BIELIZNY
w Rynku, w Krakowie, wraz z kartą przemysłową i urządzeniem, oraz mieszkaniem z 3 pokoi, kuchni i przedpokoju, do sprzedania za 20 tys. koron zaraz. Wiadomość: J. Ropski, ul. Szewska l. 5. 9607 1 2

Spólnika
z kapitałem 250.000 kor. poszukuje się do rafineryi nafty. Zgłoszenia listowne: Kefer, Grobie 7, I p., of. 9609

Pokój frontowy
z osobnem wejściem, elektr. oświetleniem, z całem utrzymaniem do wynajęcia od 1 października. Zgłoszenia: Drogerya, ul. Sienna 12. 9611 1 3

Szukam
na godziny wieczorne zajęcia biurowego, na maszynie, do ksiąg lub ręcznego pisma. — Zgłoszenia pod „Panna biurowa" przyjmuje Adm. „N. Reformy". 9612

Konsum
gażystów i żon zaw. podoficerów załogi krakowskiej w Krakowie (Bastyon III) prosi swych P. T. członków, by zechcieli podać w kancelaryi konsumu (buchalterya) najpóźniej do dnia 24 września b. r. swoje zapotrzebowania ziemniaków i węgla na jesień, względnie zimę b. r. 9526 2 3

Pokój
dla 1 lub 2 osób z utrzymaniem lub bez, do wynajęcia. Wiadomość w biurze ogłoszeń „Ruch", ulica Szczepańska 9. 9615 1 3

Za wyszukanie
w Podgórzu 2 pokoi umeblowanych lub bez mebli, wynagrodzę sowicie. Zgłoszenia pod „W. Z." przyjmuje biuro „Ruch" ul. Szczepańska 9. 9616 1 3

Agronom
młody, teoretycznie i praktycznie wykształcony, poszukuje odpowiedniej posady zaraz. Zgłoszenia pod „Agronom 28" do biura „Ruch" Kraków, ul. Szczepańska 9. 9617 1 2

Leśniczego
kawalera, poszukuje się zaraz. — Zgłoszenia listowne z odpisami świadectw pod Z. J. S. do biura ogłoszeń „Ruch", Kraków, ulica Szczepańska 9. 9618 1 3

Kasy ogniotrwałej
używanej, może być małych rozmiarów, poszukuję do kupna. Zgłoszenia listowne wraz z podaniem ceny do biura „Ruch", Kraków, ul. Szczepańska 9 pod Z. J. S. 9619 1 3

Adwokat Kaner w Rzeszowie
poszukuje koncypienta rutynowanego ze substytucyą. 9620 1 3

Koksu
drzewa lub węgla kupię cały wagon. Zgłoszenia z podaniem ceny za 100 kg loco stacya Mościska i czasu dostawy do Dra Piseka, adwokata w Mościskach. 9621 1 3

Zarząd dóbr
Jasionki koło Rzeszowa, poszukuje 10 krów młodych, dojnych, rasy nizinnej. 9622 1 3

Profesor gimnazyalny
udziela lekcyj. — Zgłoszenia pod „Profesor" przyjmuje Administr. „Nowej Reformy". 9624 1 3

Języki:
Angielski
Francuski
Niemiecki itd.
8953 4 10
Początki, Konwersacya, Gramatyka, Literatura, Lekcye osobne i zbiorowe.
Instytut Ansona
ul. Szewska 17.

Prof. Akademii górniczej
poszukuje jakiegokolwiek mieszkania z kuchnią i łazienką. Pośrednictwo wynagrodzi w pieniądzach lub w naturze. Wiadomość do tercyana, ul. Loretańska 18. 9645

Hipoteka 25.000 koron
i 2 parcele w Dz. VIII w Krakowie na magazyny i domy mieszkalne do sprzedania. Zgłoszenia listowne pod „Hipoteka" przyjmuje Adm. „N. Reformy". 9631 1 3

Nadogrodnik
z zagranicznem wykształceniem, lat 30, żonaty, teoretycznie i praktycznie uzdolniony we wszystkich gałęziach sztuki i nauki ogrodnictwa, specyalista w zakładaniu nowych ogrodów, zdolny handlowiec, poszukuje odpowiedniej posady. — Zgłoszenia u p. Szeic, Kraków, XIV., ul. Czarnowiejska 43, I p. 9635

Intratne przedsiębiorstwo
z powodu stosunków familijnych do odstąpienia. — Potrzebna znaczniejsza gotówka. — Ewentualne uczestnictwo nie wykluczone. — Wiadomość w biurze ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, ul. Grodzka 13. 9638 1 3

Maszyny
do szycia łańcuszkowego jakiegokolwiekbądź systemu, poszukuje farbiarnia „Tęcza", Kraków, ulica Czarnowiejska 72. 9639 1 2

Panna biurowa
oraz chłopiec do posyłek, tylko miejscowi, znajdą od 15 b. m. zajęcie w kancelaryi kursów, ul. Grodzka 32, II p. Zgłoszenia z podaniem świadectw i warunków składać osobiście od 12—1. 9641 1 2

Przyjmę do udziału
do bardzo dobrego interesu pannę lub mężczyznę, którzyby mi podnajął na przeciąg 1 roku lokal z 2—3 pokoi z osobnem wejściem na biura. Zgłoszenia pod E. S. Kraków 1, skrytka pocztowa 145. 9643 1 2

Kto mi wynajmie
na przeciąg 1 roku 2—3 pokoi z osobnem wejściem na biuro, tego przygotuję w ciągu tego czasu bezpłatnie do matury. Zgłoszenia pod E. M. Kraków I, skrytka pocztowa 145. 9644 1 2

Kupuję garderobę
używaną, męską i damską, oraz bieliznę i meble. Zawiadomienie kartką korespondencyjną. — Podgórze, ul. Salinarna 5, Spot. 9377 3 20

NAJWIĘKSZA
ILUSTRACYA POLSKA
„TYGODNIK ILLUSTROWANY"
wraca do **rozmiarów swych przedwojennych** i wychodzić będzie stale w objętości **20** stronic bez podniesienia ceny prenumeracyjnej.

Wierny swojej sześćdziesięcioletniej tradycyi „Tygodnik Illustrowany" i nadal nie przestanie dążyć, by **w słowie i obrazie** być najwierniejszem zwierciadłem bytu narodowego, życia i siły Polski niepodległej, zjednoczonej.

Specyalną troską wydawców i redakcyi będzie zajęcie się przyrastającemi obecnie do macierzy dzielnicami zachodniemi i wschodniemi Rzeczypospolitej: Wilna, Mińska, Polesia, Śląska Górnego, Wielkopolski, Prus Zachodnich, Mazurów, Gdańska i Cieszyna.

W najbliższych tygodniach stali prenumeratorzy „Tygodnika Illustrowanego" otrzymają na wyjątkowo dogodnych warunkach

WYTWORNE ILUSTROWANE ALBUM
Józefa Rapackiego
„PRUSAK W POLSCE"
(Pro Memoria)

składające się z 20 kartonów autolitograficznych, poświęcone wspomnieniom polskim z czasów okupacyi pruskiej.

Dział ilustracyjny pisma naszego oprócz reprodukcyi dzieł sztuki swojej i obcej, daje bogate uwzględnienie chwili bieżącej.

Każdy numer „Tygodnika Illustrowanego" zawiera kilkadziesiąt ilustracyj (rysunków i fotografij).

W dziale literatury i poezyi „Tygodnik Illustrowany" szczyci się współpracownictwem najwybitniejszych sił Polski współczesnej.

W najbliższych czasach zamieścimy większe utwory wierszem lub prozą: **Żeromskiego, Reymonta, Weyssenhoffa, Kazimierza Tetmajera i Kasprowicza.**

Prenumerata wynosi: w Krakowie i z przesyłką pocztową kwartalnie 10 K. 8818 3 4

ODCISKI, „KLAWIOL"
brodawki i skórę zgrubiałą na podeszwach bezpowrotnie i bez bólu usuwa
wyrób. farmac. labor. **„AP. KOWALSKI" w Warszawie.**
Sprzedają wszystkie apteki i składy apteczne. — **Hurtowa i detaliczna sprzedaż w Krakowie: w aptece K. Wiszniewskiego, ul. Floryańska l. 15.** 8578 19 0

AMERYKAŃSKIE
MASZYNY DO RACHOWANIA
poleca firma
RUDOLF NOWAK, KRAKÓW, GRODZKA 44.
TELEFON 3451. 9042 3 4

ŚWIEŻE WODY MINERALNE
nadeszły:

Saratica
Ems (Kränchen)
Giesshübler
Guberquelle
Levico
Roncegno
Francensbadzka
Kissinger Rakoczy
Karlsbadzka
Salzschlirf Bonifacius
Bilińska
Fachinger
Freblauer
Selterska (Nieder)
Luhaczowicka
Marienbadzka

Kąpiele kwasu węglowego
„RUPERTUS" 9374 2 2

APTEKA „POD GWIAZDĄ"
KONSTANTEGO WISZNIEWSKIEGO
TELEFON Nr 31 KRAKÓW FLORYAŃSKA 15

Ważne dla rodziców!
Intel. kat. rodzina przyjmie na stancyę starszych studentów lub panienki. Wiadomość: ul Tarłowska 10, I p., na prawo. 9415 3 3

Kawaler-urzędnik
dobrze sytuowany, ożeni się z bogatą, przystojną i niezależną panną ze sfer kupieckich lub ziemianką. Zgłoszenia pod „Es" do Biura ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, ul. Grodzka 13. 9640

Rewir lasowy.
Emerytowany urzędnik sądowy o bardzo dobrych kwalifikacyach służbowych, w wieku lat 45, z kilkuletnią praktyką lasową pod kierownictwem technicznego inspektora lasów, teoretycznie do egzaminu również przygotowany, ze szczególnem zamiłowaniem w tej pracy i o niezwykłej uczciwości, przyjmie posadę w rewirze lasowym. Może być zarazem pomocnym właścicielowi w ogólnej administracyi majątku. — Zgłoszenia przyjmuje Dobrowolski, prof. sem. naucz., Tarnów, ul. Kantorya 24. 9548 3 3

Przędzalnia konopi, lnu i juty
Braci Deutsch, Bielsko
Śląsk Cieszyński 6650 15 0
dostarcza: szpagatu papierowego i konopnego, pasów transmisyjnych parcianych, worków tekstylitowych i worków papierowych, knotów do fabrykacyi świec, pakunków szczelnych konopnych i bawełnianych.

MASZYNY BUDOWLANE
Kompletny motor benzynowy, przewoźny, oryg. „RAPID". Mieszarka betonu „WRATISLAVIA", popęd ręczny i mechaniczny. Mieszarka zaprawy murarskiej „EXPORT". Wyciąg budowlany „ADLER" — wszystkie maszyny bardzo mało używane, prawie nowe, sprzeda za 28.000 K firma
„PION" PRZEDSIĘBIORSTWO TECHNICZNO-HANDLOWE
WE LWOWIE, ULICA LWOWSKA L. 48.
Pisemne lub osobiste od 2—4. 9629 1 3

1000 koron dam temu, kto dowiedzie, że płyn mojego wyrobu **„LIGIA CHRZAN"** nie niszczy po użyciu jednego flakonu całkowicie łupieżu. „LIGIA CHRZAN" nadaje włosom miękkość i piękny połysk. Pudrując włosy znanym powszechnie ze swej dobroci „LIGIA-PUDREM ŁOPIANOWYM", usuwa się z włosów tłuszcz i łupież i przyspiesza porost włosów, którym puder ten nadaje puszystość i ułatwia czesanie fryzur. **Cena dużego flakonu „Ligia Chrzanu" 10 K. Cena dużego pudełka pudru łopianowego 9 K, małego 5 K.** Wyrób i główny skład: **FR. BUDZIASZEK W KRAKOWIE, ulica Grodzka L. 3, I. piętro.** 9507

PIOTR PAŁKA
ZAKŁAD TAPICERSKO-DEKORACYJNY
został przeniesiony z ul. Sławkowskiej 19 9600 1 3
na ul. Floryańską 28 (wejście od ul. św. Marka)
kupuje, sprzedaje i przyjmuje w komis meble, dywany, materace i inne dekoracye. — Wykonuje wszelkie roboty, w zakres zawodu wchodzące, tak w miejscu, jak i na prowincyi.
Wykonanie sumienne. Ceny umiarkowane.

Już najwyższa pora zamawiać ziemniaki na jesień, których w każdej ilości dostarcza do domów od 15 września b. r.
JÓZEF MĄCZYŃSKI
KRAKÓW, UL. GARNCARSKA 9.
Cena z dostawą do 70 K za 100 kg. 9608 1 3
Zamawiać można każdego dnia od godz. 9—12 i od 3—5.

LOKALU
składającego się z 3 pokoi, na biuro w Krakowie
poszukuje fabryka polska. Za wskazanie lokalu **oprócz wysokiego czynszu bardzo wielkie wynagrodzenie.** Zgłoszenia pod **„Lokal"** do Biura ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, ul. Grodzka 13. 9379 2 3

„Ordinatorium sexuologicum",
poradnia D-ra Stanisława Kurkiewicza,
lekarza-specyalisty
w Krakowie przy ul. Batorego 20.

Zakres działalności tej Poradni obejmuje: wyodrębnienie różnych chorób wewnętrznych (płucnych, sercowych — błednicy — otyłości — i t. p.) wzgl. nerwowych na osobną, nową, gałąź praktyki lekarskiej w dziedzinie życia płciowego, nazwaną „PŁCIOWNICTWO" czyli „SEKSUOLOGIA". Choroby weneryczne i choroby kobiece wyłączone.

Rozpoznawanie choroby i prowadzenie leczenia opierają się na uwzględnianiu takich czynników jak: psychoanaliza, otrzymane wychowanie obyczajów i doznane przejścia życiowe, dane cielesne (antropologiczne) i duchowe (psychologiczne), i t. p. — Leczenie jest okresowem. Luźnych porad nie udziela się. 8051 7 0

Spokój nerwów —
poznanie **nadzwyczaj ważnej** dziedziny codziennego życia u **siebie i u otoczenia** — broń przeciw **złemu** pokierowaniu sobą w życiu płciowem — poznanie podstawy **korzystnego** małżeńskiego pożycia — i mnóstwo innych, **obecnie** nadzwyczaj ważnych, korzyści*) — uzyska każda osoba, która przestudyuje prace **D-ra S. Kurkiewicza,** lekarza życia płciowego.

Do nabycia u autora, **Kraków, ul. Batorego 20,** są już tylko niektóre wydawnictwa z całego dawnego cyklu, razem po cenie **32 kor.;** między niemi szczególnie ważne dzieło »Szczegółowe odróżnienie...« — Należytość uiszczalna z góry.

*) Młode kobiety stanu wolnego, przenoszące posiądnięcie poważnej wiedzy płciowej nad lekkomyślne brnięcie w nieobyczajności, dostaną, za zgłoszeniem się do autora, rolę upoważnionych a wynagradzanych zbieraczek: odnośnych spostrzeżeń i zdarzeń jako materyału do naukowych wydawnictw międzynarodowego Towarzystwa badaczy życiapłciowego. Do takiej roli uzdolniam kobiety metodą łagodną i uprzejmą. 8052 7 0

M. ALEKSANDROWICZ
Spółka z ogr. por.
Biuro techniczne dla materyałów budowlanych
w Krakowie
Tel. 1223. Biuro: Starowiślna 17. Skład: Miodowa 45. Tel. 1223.
dostarcza hurtownie i częściowo:
Materyałów budowlanych: cementu, gipsu, wapna, papy dachowej, dachówki palonej, łupku asbestowego i t. p.
Benzyny, olei maszynowych i cylindrowych, smarów Towotta, smarów do wozów, wazeliny i t. p.
Główna sprzedaż dachówki cementowej z fabryki **„Krzemionka" w Krakowie.**
Ceny ściśle konkurencyjne 9613

Zwyczajne Ogólne Zgromadzenie
członków
Tkalni mechanicznej „Krosno" w Krośnie
Stowarzyszenia zarej. z ogr. poręką, odbędzie się **we wtorek dnia 30 września 1919** o godzinie 5 po południu w budynku Tkalni.

Porządek dzienny:
1) Odczytanie protokołu z ostatniego Zgromadzenia;
2) Sprawozdanie Dyrekcyi z przedłożeniem zamknięcia rachunkowego za rok 1918;
3) Sprawozdanie Wydziału kontrolującego o zamknięciu rachunków za rok 1918;
4) Wniosek Rady zawiadowczej o rozdziale zysku z roku 1918;
5) Wybór trzech członków Rady w miejsce wybranych w roku 1917, których wskaże wynik losowania (§ 42 ust. 2 statutu);
6) Wybór Wydziału kontrolującego;
7) Wnioski członków.

Krosno, dnia 10 września 1919. 9626

Rada zawiadowcza
Sekretarz: **Bolesław Mańkowski.** Prezes: **Dr Jan Kanty Jugendfein.**

Absolwent
Akad. handl., katolik, z krótką praktyką, poszukuje posady w przemyśle, handlu lub inst. finansowej. Zgłoszenia pod **Ak. H. 40** przyjmuje Adm. „N. Ref." 9520 2 2

Rutynowany technik-dentysta, zwolniony z wojska, szuka posady w Krakowie lub na wyjazd. Zgłoszenia pod **T. D. 15** przyjmuje Adm. „N. Reformy". 9425 3 3

Spólnika
z 100.000 kor. poszukuje dobrze idące, solidne, pierwszorzędne przedsiębiorstwo fabryczne. Zgłoszenia pod „Interes 100" przyjmuje Adm. „N. Reformy". 9417 3 3

Adwokat
Rolanowski, Kraków, ul. Lelewela 28 umieści 60—80.000 K na I lub na II hipotece. 9433 2 2

Buchalter i Korespondent
samodzielni, do zakładów przemysłowych na prowincyi, potrzebni zaraz. Szczegółowe zgłoszenia z opisem życia, odpisami świadectw i wymaganiami adresować: Zarząd dóbr Pilica, poczta Pilica. 9419 3 3

Piec żelazny
2½ m wysoki, w dobrym stanie, sprzeda Zwierzyniecka fabryka octu i musztardy, ul. Król. Jadwigi l. 91. 9438 3 3

Sklep
przy ruchliwej ulicy, z powodu wyjazdu zaraz do sprzedania. Wiadomość: ul. Blich 5, K. Wrześniowska. 9451 2 2

Kancelarya adwokacka
poszukuje mandantki. Zgłoszenia pod „Adwokat" przyjmuje Adm. „Nowej Reformy". 9431 2 2

Biuro handlowe
dobrze prosperujące, przyjmie inteligentnego spólnika z kapitałem
100.000—200.000 K.
Chemicy lub inżynierzy mają pierwszeństwo. — Zgłoszenia pod „Spolnik" przyjmuje Administr. „Nowej Reformy". 9412 3 3

Inteligentna osoba
szuka pokoju przy rodzinie inteligentnej, za opał od 15 b. m. lub 1 października. — Zgłoszenia pod „Tamara" przyjmuje Administr. „Nowej Reformy". 9410 2 2

2 motocykle
Puch 9 HP, w dobrym stanie, z ładnym koszem na dwie osoby. — Indian 9 HP. w dobrym stanie do sprzedania. Ul. Kołłątaja 2, Zakład mechaniczny. Oglądać można cały dzień. 9409 3 3

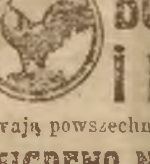
Poszukujemy
od 3 pokoi zw. z mieszkania z komfortem od 1 października, za ewentualnem odstępnem, dobrym czynszem. Do wynajęcia na skład mebli zaraz pokój w śródmieściu. Biuro F. Turlińskiego, ul. Podwale 5. 9403 2 3

Kandydat notaryalny
rutynowany, znajdzie zaraz pomieszczenie w kancelaryi notaryusza Machowskiego w Rzeszowie. Kandydat zdolny do zastępstwa ma pierwszeństwo. 9405 3 3

KAMIENICA
jednopiętrowa z oficyną i dużym placem na ogród lub pod budowę, do sprzedania. Ul. Kątowa 4, tuż za mostem warszawskim, na prawo. Wiadomość: Dębniki, Rynek, u Białoruskiego. 9447 2 2

Przedsiębiorstwo przemysłowe
poszukuje zaraz buchaltera(ki) do samodzielnego prowadzenia ksiąg (amerykański system) w godzinach dowolnych. Zgłoszenia z podaniem warunków pod „Śródmieście", przyjmuje Adm. „Nowej Reformy". 9403 2 2

Wielka fabryka tutek i bibułek do papierosów poszukuje do natychmiastowego zajęcia zdolnego
zastępcy podróżującego
z fachowem uzdolnieniem. — Zgłoszenia listowne przyjmuje Administracya „N. Reformy" pod **9527.** 9527 2 3

Ból głowy i migrenę
usuwają powszechnie znane proszki
MIGRENO-NERWOSIN „Z KOGUTKIEM".
Apteki, składy apteczne. „Migreno-Nervosin" w opłatkach falsyfikaty! Na Kraków sprzedaż hurtowna i częściowa **w aptece Konst. Wiszniewskiego, ul. Floryańska.** 7319 15 15

Z drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska L. 10. Rządca drukarni L. K. Górski.